

**Grankulla stads
revisionsnämnds
utvärderingsberättelse
för år 2015**

**Kauniaisten kaupunki
Grankulla stad**

Innehåll

1.	Revisionsnämndens sammansättning och uppgifter	3
2.	Uppföljning av observationerna och utvecklingsförslagen i föregående års utvärderingsberättelser	4
3.	Utvärdering av hur de ekonomiska målen uppfyllts	5
4.	Utvärdering av hur målen för verksamheten uppfyllts	8
5.	Övriga observationer	9
5.1	Allmän förvaltning	9
5.2	Social- och hälsovården	10
5.3	Samhälstekniken	11
5.4	Bildningssektorn	11
6.	Revisionsnämndens förslag till stadsfullmäktige	18
7.	Sammanfattning	19
8.	Underskrifter	20

Bilagor

Bilaga 1 Uppfyllelse av de strategiska målen

Bilaga 2 De ekonomiska nyckeltalens utveckling

Bilaga 3 Ungdomsgarantins utfall och genomslag i huvudstadsregionens kommuner

1. Revisionsnämndens sammansättning och uppgifter

Stadsfullmäktige tillsatte 28.1.2013 en revisionsnämnd enligt kommunallagen för att organisera granskningen av förvaltningen och ekonomin under fullmäktigeperioden 2013–2016.

I utvärderingsarbetet år 2015 bestod revisionsnämnden av följande ledamöter med personliga ersättare:

Ledamöter	Ersättare
Heikki Kurkela, ordförande	Pekka Herkama
Veronica Fellman, vice ordförande	Clara Palmgren
Pirkko Jääskeläinen	Erkki Karimaa
Pekka Kuvaja	Eva Lönnblad
Guy Willman	Erik Cronstedt

Besluten i revisionsnämnden har fattats utgående från ordförandens föredragning. Erkki Karimaa har som ersättare för Pirkko Jääskeläinen deltagit i mötena och utvärderingsarbetet år 2015. OFGR, CGR Outi Koskinen från PwC Julkistarkastus Oy har varit revisionsnämndens protokollförare.

Ledamöterna i revisionsnämnden har inte deltagit i utvärderingen av den sektor eller nämnd där de är ordinarie ledamöter.

Revisionsnämndens uppgifter

Revisionsnämnden ska enligt kommunallagen bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om samt bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Revisionsnämnden ska också se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas. Om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning ska revisionsnämnden bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet.

Kommunallagen har ändrats under år 2015, vilket revisionsnämnden har beaktat i sitt utvärderingsarbete.

Revisionsnämndens utvärderingsarbete 2015

Revisionsnämnden genomförde utvärderingen 2015 enligt sin utvärderingsplan för fullmäktigeperioden 2013–2016 och sitt arbetsprogram för utvärdering. År 2015 har bildningen varit fokusområde vid utvärderingen.

Revisionsnämndens utvärderingsarbete har grundat sig på stadens bokslut 2015, budgeten 2015 och ekonomiplanen 2015–2017. Utöver dessa har revisionsnämnden satt sig in i personalberättelsen 2015, stadsstyrelsens och nämndernas protokoll samt andra planer och utredningar. Vid sina möten har revisionsnämnden hört stadens tjänsteinnehavare, arbetstagare och förtroendevalda.

Revisionsnämnden sammanträdde 11 gånger i samband med utvärderingen 2015. Vid sina möten har nämnden satt sig in i bildningens verksamhet genom att höra bildningsdirektören, kultur- och fritidschefen och lärarnas huvudförtroendeman, samt genom att be om skriftliga redogörelser för verksamheten. Också stadsdirektören, social- och hälsovårdsdirektören, överläkaren, ekonomidirektören, byggchefen, stadsstyrelsens ordförande och vice ordförande samt medlemmar ur ungdomsfullmäktige har varit inbjudna till mötena och gett närmare information om ärenden i anslutning till förvaltning och ekonomi inom sina respektive ansvarsområden. Revisionsnämndens ordförande har deltagit i en gemensam utvärdering som ordnades av revisionsnämnderna i huvudstadsregionen: Ungdomsgarantins utfall och genomslag i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla, se sammandrag i bilaga 3. Revisionsnämnden har utvecklat sin egen verksamhet och ordnat ett gemensamt möte med revisionsnämnden för Sibbo kommun. Vid mötet satte sig nämnderna in i de centrala ändringar som den nya kommunallagen innebär för revisionsnämndens arbete samt diskuterade revisionsnämndernas verksamhet, god praxis och utmaningar. Revisionsnämnden deltog också i ett gemensamt seminarium i Helsingfors för revisionsnämnderna i huvudstadsregionen.

Revisionen

Revisionsnämnden genomförde ett anbudsförfarande och beredde anskaffningen av revisionstjänster för räkenskapsperioderna 2015–2018 för beslut i fullmäktige. Fullmäktige beslutade 8.6.2015 att i enlighet med revisionsnämndens förslag välja PwC Julkistarkastus Oy till revisionssamfund. Huvudansvarig revisor har varit OFGR, CGR Outi Koskinen.

Revisionen har gjorts i enlighet med god revisionsred inom den offentliga förvaltningen. Revisorn har presenterat revisionsplanen 2015–2018 och revisionsprogrammet 2015 för revisionsnämnden. Revisorn har rapporterat till revisionsnämnden om verkställandet av revisionsplanen.

Revisorn har avgett två skriftliga rapporter till revisionsnämnden om revisionen för 2015. Rapporterna har också distribuerats till stadsdirektören och ekonomidirektören. Revisionsnämnden rekommenderar att de observationer som framförs i rapporterna tas i beaktande och att de leder till de nödvändiga åtgärderna.

2. Uppföljning av observationerna och utvecklingsförslagen i föregående års utvärderingsberättelser

I utvärderingsberättelsen för 2014 konstaterade revisionsnämnden att fullmäktige hade satt upp långsiktiga utvecklingsåtgärder som verksamhetsmässiga mål för budgetåret. I sitt bemötande lade stadsstyrelsen fram orsakerna till att mätbara mål inte hade satts upp för budgetåret. Stadsstyrelsen gav ingen motivering till varför mål inte hade satts upp för den egentliga verksamheten, utan i huvudsak för utvecklingen.

I budgeten 2015, såsom under tidigare år, är de uppställda målen inte direkt mål för den egentliga verksamheten under året i den bemärkelse som avses i kommunallagen, dvs. mål för serviceproduktion och för arbetet med att bygga och underhålla infrastrukturen.

Revisionsnämnden tackar sektorerna för den information som ges i bokslutet och som har möjliggjort utvärderingen. I fortsättningen bör resultatenheterens mål och utfall tydligare kopplas till sådana mål för verksamheten som är bindande gentemot fullmäktige. I beredningen av budgeten för 2016 har det redan ställts upp klara, mätbara verksamhetsmål för som är bindande gentemot fullmäktige.

Revisionsnämnden rekommenderar också i år att självvärderingsförfarandet utvecklas vidare och utvidgas till att omfatta arbetet i nämnderna. Utöver effektiviteten och det kvantitativa utfallet av processerna bör

sektorerna i samband med självvärderingen utvärdera hur ändamålsenlig verksamheten är, tillgången på service och hur verkningsfull den är avseende kommunen i stort, invånarna och den fysiska miljön.

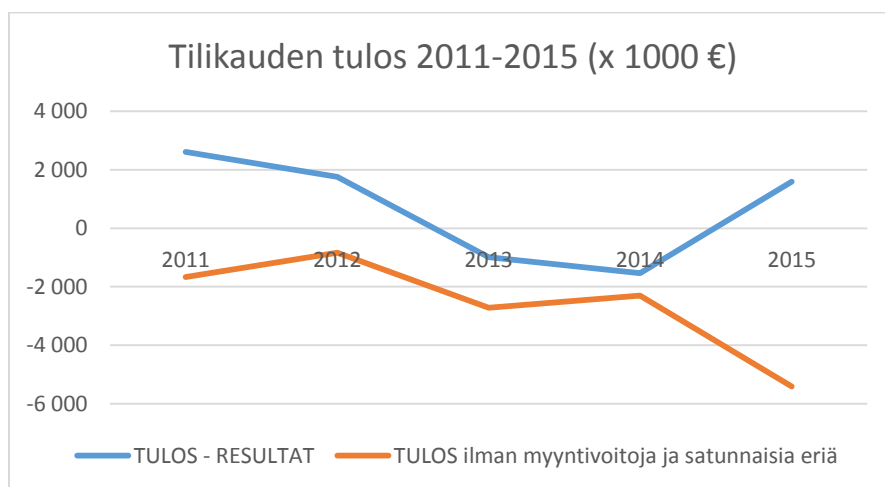
Resultatenheterna bör vidare utveckla mätare för sin egen egentliga verksamhet och med hjälp av dem ställa upp mål på årsnivå. De mest centrala målen bör lyftas upp till verksamhetsmål som är bindande gentemot fullmäktige. Det finns goda exempel att tillgå om uppställandet av mål för verksamheten (se Kommunförbundets rekommendation om kommunens budget).

3. Utvärdering av hur de ekonomiska målen uppfyllts

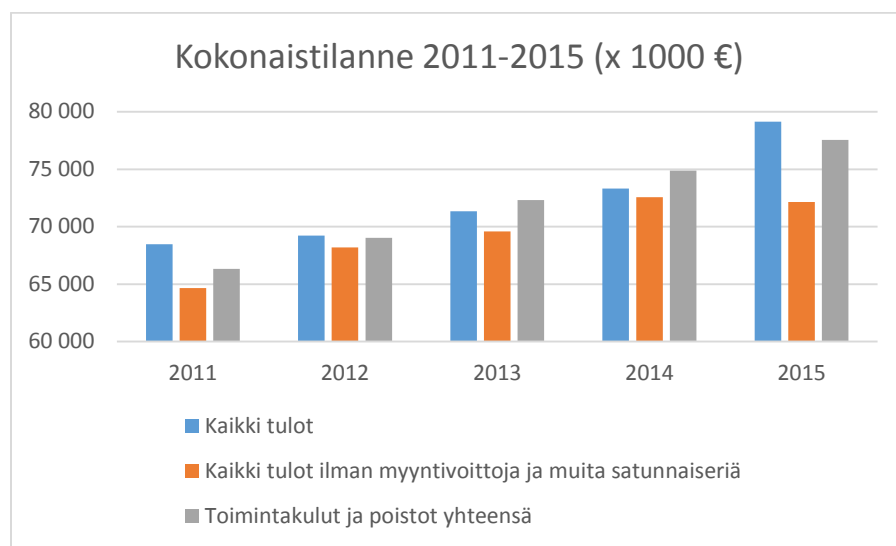
Stadens ekonomiska mål ställs upp i årsbudgeten, och utvärderingen av hur de har uppfyllts ingår i årets bokslut.

Så som budgetjämförelsen i bokslutet för 2015 ger vid handen har många av årets mål inom driftsekonomin uppnåtts, då man beaktar de tilläggsanslag som har beviljats under året. Revisionsnämnden vill dock särskilt lyfta fram fem faktorer som framgår av bokslutet och som enligt revisionsnämndens mening kan rubba stadens ekonomiska balans:

- Stadens resultat utan extraordinära inkomstposter uppvisade underskott 2015, och har de facto gjort det sedan 2009 (FIGUR 1). De statsandelar staden får har minskat avsevärt under de senaste fem åren, och 2015 uppgick de till endast +0,3 miljoner euro.
- Det bindande verksamhetsbidraget för social- och hälsovården har, i likhet med 2014, ökat med 7,5 procent. Kostnaderna per invånare i Grankulla ligger dock fortfarande under medeltalet för Finland (FIGUR 3).
- Revisionsnämnden kan med glädje konstatera att kostnadsökningen har avstannat och att även de bindande verksamhetsbidragen har underskridits inom bildningen, samhällstekniken och den allmänna förvaltningen. Inom flera resultatenheter ligger visserligen Grankulla kännbart över medeltalet för Finland i fråga om kostnad per invånare.
- Ökningen i verksamhetskostnader har kontinuerligt varit större än inkomstillväxten om man bortser från försäljningsvinster och andra extraordinära inkomster (FIGUR 2).

FIGUR 1: Räkenskapsperiodens resultat samt resultatet utan försäljningsvinster och andra extraordinära inkomster under åren 2011–2015.

FIGUR 2: Räkenskapsperiodens helhetsläge 2011–2015

Bokslutet för 2015 uppvisar 1,6 miljoner euro överskott tack vare avsevärda inkomster på ca 7 miljoner euro från försäljning av fastigheter. Stadens resultat har i fem år i sträck uppvisat ett underskott efter att resultaträkningen korrigerats med avseende på extraordinära inkomstposter. Räknat på detta sätt utgör det sammanlagda underskottet i den ordinarie verksamheten under de senaste fem åren närmare 13 miljoner euro.

€ 1 000	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatet i bokslutet	2 607	1 752	-985	-1 538	1 590
Extraordinära inkomstposter	-4 278	-2 589	-1 736	-760	-7 006
Korrigerat resultat	-1 671	-837	-2 721	-2 298	-5 416

Enligt revisionsnämndens uppfattning visar detta att verksamhetskostnaderna inte står i balans med skatteintäkterna och verksamhetsintäkterna. Detta utgör en oroväckande tendens som inte kan få fortsätta utan kräveranpassningsåtgärder.

På grund av ändringar i statsandelssystemet har stadens statsandelar minskat på fem år från ca fyra miljoner till nästan noll, och under kommande år väntas denna inkomstpost omvandlas till en nettoutgift. Den utjämningspost som staden betalar till andra kommuner (12 miljoner euro år 2015) är en avsevärd summa i stadens ekonomi, som dessutom kommer att öka, även om den har hållits på samma nivå i relation till skatteintäkterna. Trots det har minskningen i statsandelarna ätit upp merparten av ökningen i skatteintäkterna. Det finns anledning att beakta ändringen i statsandelssystemet, som har varit snabbare än väntat, i stadens långsiktiga ekonomiska planering.

1 000 €	2011	2012	2013	2014	2015
Statsandelar före utjämning	13 676	14 417	14 626	13 932	12 374
Utjämningsposter	-10 647	-10 667	-11 514	-11 814	-12 049
Redovisade statsandelar	3 029	3 750	3 112	2 119	325
Utjämningsposter i % av skatteintäkterna	20,30 %	19,70 %	20,60 %	20,00 %	20,10 %

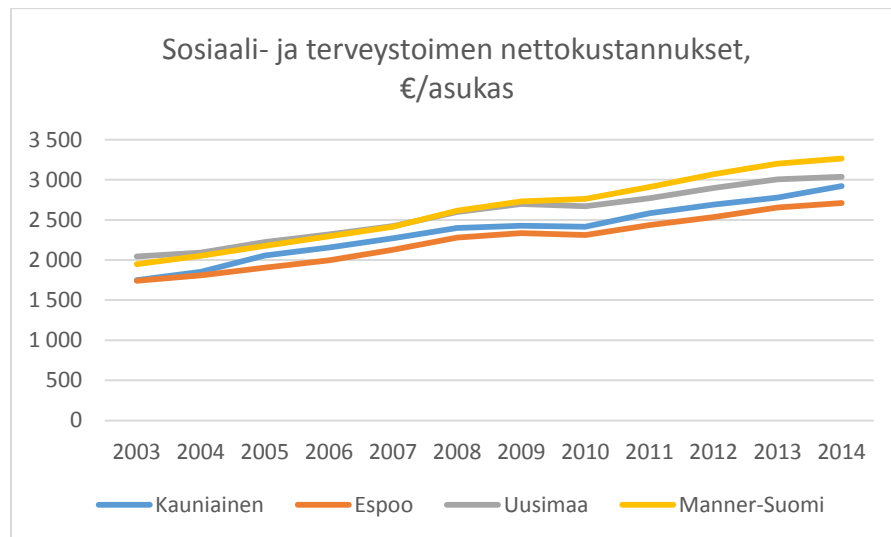
I bilaga 2 visas som diagram de ekonomiska nyckeltalens utveckling, bl.a. skatteintäkter och statsandelar 2011–2015, statsandelar för driftsekonomin euro/invånare 2011–2015, verksamhetskostnader inom driftsekonomin 2006–2015, allmänna förvaltningens nettokostnader euro/invånare 2003–2014, fördelningen av verksamhetskostnaderna 2011–2015, utbildnings- och kultursektorns nettokostnader euro/invånare 2003–2014, samhällsteknikens nettokostnader euro/invånare 2003–2014 samt soliditetsgraden 2003–2014.

Revisionsnämnden vill även i år påpeka att om servicen ska bibehållas på den nuvarande nivån sätter det press på att öka skatteinkomsterna och/eller göra ändringar i servicestrukturerna samt ytterligare förbättra ekonomin och effektiviteten i servicen.

Utgifterna har igen ökat kännbart inom social- och hälsovården, särskilt inom resultatenheten för specialiserad sjukvård. Antalet remisser/åtgärder inom den specialiserade sjukvården har ökat i proportion till kostnaderna. Betydande ökning av kostnaderna förekommer också inom socialtjänsterna och äldreomsorgen (12,8 % resp. 5,0 %), något som sannolikt delvis beror på att befolkningen växer och åldras. Utgifterna grundar sig visserligen på lagstadgade förpliktelser och är naturligtvis omöjliga att förutse. För den specialiserade sjukvårdens del fick staden igen en oförutsedd extra räkning i december, vilket ledde till att också den ändrade budgeten överskreds.

Revisionsnämnden rekommenderar att staden tillsammans med HNS kunde vidareutveckla en mekanism som gör att de utgifter som riktar sig till Grankulla kan förutsägas redan tidigare med utgångspunkt i patientantalet.

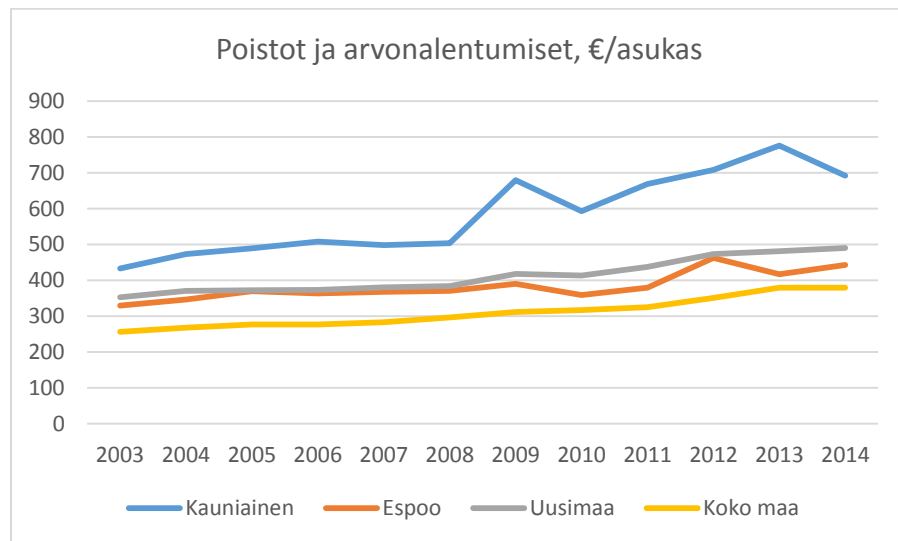
€ 1 000	2011	2012	2013	2014	2015
Verksamhetsbidraget för social- och hälsovården	21 501	22 163	23 467	25 233	27 126
Ändring från föregående år		3,1 %	5,9 %	7,5 %	7,5 %
Utgifter för den specialiserade sjukvården	6 708	7 051	7 703	8 373	9 007
Ändring från föregående år		5,1 %	9,2 %	8,7 %	7,6 %

FIGUR 3: Social- och hälsovårdens nettokostnader euro/invånare 2003–2014

Kassaflöden och investeringar

Under räkenskapsperioden räckte årsbidraget och inkomsterna från försäljning av fast egendom till för att täcka investeringsutgifterna, som blev rätt låga, och för att betala bort ett räntebärande lån. Dessutom ökade stadens kassamedel något. Investeringarna på 5,8 miljoner euro under perioden stannade avsevärt under målet för året (13,8 miljoner euro), i huvudsak p.g.a. att tillbyggnaden av Villa Breda och saneringen av stadshuset sköts upp. Underhållsinvesteringarna i trafikleder och byggnader verkställdes enligt målen. Om man bedömer utgående från avskrivningarna, ligger investeringarna i Grankulla klart över riksmedeltalet (FIGUR 4).

FIGUR 4: Avskrivningar och nedskrivningar, euro/invånare 2003–2014

Balansräkning och ekonomisk ställning

Stadens balansräkning är fortfarande stark och soliditeten på 90 % är utmärkt. Stadskoncernens balansomslutning har hållits oförändrad, 125 miljoner euro, och soliditeten på 72 % är på en god nivå. Stadens andel av dotterbolagens och samkommunernas räntebärande lån är 20,4 miljoner euro.

4. Utvärdering av hur målen för verksamheten uppfyllts

I budgeten för 2015 ingår liksom under tidigare år utvecklingsåtgärder i anslutning till utvecklingsstrategin för fullmäktigeperioden. Flera av utvecklingsåtgärderna har genomförts inom olika sektorer. Målen för den egentliga verksamheten har inte i alla avseenden ställts upp på det sätt som avses i kommunallagen.

Revisionsnämnden framför sin rekommendation för de åtgärder som behövs i del 2 av utvärderingsberättelsen.

Sammandrag över måluppfyllelsen 2015

Nedan ingår ett sammandrag av revisionsnämndens utvärdering av uppfyllelsen av åtgärderna (målen) i stadens utvecklingsstrategi 2015. En mer detaljerad utvärdering ingår i bilaga 1.

Strategiskt mål

Revisionsnämndens bedömning av måluppfyllelsen

1. Trygga möjligheten till boende till ett skäligt pris	●
2. Satsa på den åldrande befolkningens funktionsförmåga	●
3. Utveckla trivseln i stadsmiljön och centrum	●
4. Skolor och daghem är föregångare i metropolområdet	●
5. Främjande av barns och ungas välfärd	●
6. Arbeta för en levande tvåspråkighet	●
7. Utveckla ekonomin och förvaltningen	●
8. Stadskoncernens mål	●

● = målet har nåtts ● = arbetet är på god väg ● = målet har inte uppnåtts

5. Övriga observationer

5.1 Allmän förvaltning

Sammanlagt 10 st. fullmäktigemotioner som lämnats under 2014 och 2015 hann inte behandlas utan överfördes till 2016.

Revisionsnämnden uppmanar staden att lägga vikt vid en snabbare behandling av motioner.

Det tväradministrativa arbetet har gått framåt, t.ex. med avseende på arbetslösa och inom stora investeringsprojekt.

Med utgångspunkt i sin utvärdering uppmanar revisionsnämnden staden att alltjämt fästa särskild uppmärksamhet vid ökat samarbete mellan sektorerna.

En lägesrapport gjordes upp 2015 för stadens IT-strategi 2013–2016. Direktivet för upprättande av budget och ekonomiplan för åren 2016–2018 med bakgrundsutredningen har bidragit till att förbättra budgeteringen inom sektorerna och öka transparensen i ekonomin.

Grankulla stads tvåspråkighetsprogram 2015–2017

Fullmäktige godkände Grankulla stads tvåspråkighetsprogram 27.4.2015. Programmet fokuserar i enlighet med stadens strategi på en levande tvåspråkighet i staden. Tvåspråkigheten ska säkras på både finska och svenska så att stadsborna får service på sitt modersmål. Situationen i fråga om invandrarnas språk och den språkliga integrationsstrategin bör granskas särskilt. Grankullas position som huvudstadsregionens proportionellt sett mest tvåspråkiga kommun är värd att hålla fast vid.

Utgående från utvärderingen uppmanar revisionsnämnden staden att fästa uppmärksamhet vid verkställandet och uppföljningen av tvåspråkighetsprogrammet.

5.2 Social- och hälsovården

Social- och hälsovårdens verksamhetsförutsättningar i Grankulla avspeglade läget i hela landet och ett flertal lagändringar. I strategin i Grankulla ingår att tillhandahålla socialtjänster, specialiserad sjukvård och primärvård av hög kvalitet för sina invånare.

Bilaga 2 innehåller diagram över bl.a. trenden i kostnader per invånare inom social- och hälsovården och specifikt barnskyddet, utkomststödet, primärvården och den specialiserade sjukvården.

Med stöd av den ändring av hälso- och sjukvårdslagen som trädde i kraft 2014 har sammanlagt 210 klienter bosatta i andra kommuner anmält sig till hälso- och sjukvården i Grankulla under 2015, mot 639 utsocknes klienter 2014. Detta utgör sammanlagt 849 nya klienter. Under utvärderingsåret hade sammanlagt 10 Grankullabor (31 år 2014) valt att anlita hälso- och sjukvårdstjänster i en annan kommun.

Ökningen i klientantalet har påverkat personalens arbetsmängd. Fullmäktige beslutade 8.6.2015 att bevilja tilläggsanslag för att anställa mer personal. Till en del har det inte gått att besätta tjänsterna inom ramen för budgeten, och detta har gett utslag i social- och hälsovårdens arbetsbörda.

Social- och hälsovårdens personal har fått symptom i hälsocentralen i Grankulla, och en sanering av fastigheten inleddes 2015. Tillfälliga utrymmen har inrättats i Villa Breda. Frånvaron bland social- och hälsovårdens personal har varit något högre än frånvaron inom andra sektorer.

Oy Apotti Ab bildades på våren 2015, och fullmäktige i Grankulla godkände 27.5.2015 för stadens del bildandet av bolaget. Grankulla stads social- och hälsovård deltog under 2015 i Apotti-projektet.

Kuntamaisema-rapporten för Grankulla för 2014 överlämnades och presenterades på hösten 2015. Enligt rapporten är kostnaderna per klient relativt låga inom social- och hälsovården i Grankulla. Detta påverkas av att sjukfrekvensen och arbetslöshetsgraden är avsevärt lägre än i jämförelsematerialet. Den främsta faktorn som sänker kostnaderna i Grankulla är den låga användningen av specialiserad sjukvård (utom i de äldsta åldersklasserna). Kostnaderna för vård och omsorg hålls låga också av den relativt låga procenten av invånarna över 75 som använder tjänsterna. Däremot är kostnaderna inom socialtjänsterna (vuxensocialarbetet, barnskyddet och handikappservicen) rentav högre än väntat då man beaktar att antalet klienter är lägre än i andra kommuner. Här är alltså kostnaderna per klient jämförelsevis höga. Bland orsakerna till detta finns t.ex. att placeringen utanför hemmet inom familjetjänsterna sker på dyra platser inom institutionsvården, det höga utkomststödet per mottagare (hushåll) och mycket höga kostnader per klient inom handikappservicen p.g.a. bland annat dygnspriset för vården. Även mun- och tandvården samt rehabiliteringen framstod som dyra vid jämförelse, men de utgör sammanlagt endast 7 % av alla kostnader.

Avtalet om köp av tjänster som ingicks med Esbo stad 2001 förnyades 2015. Avtalet gäller samarbete kring social- och krisjouren samt för beslutsfattande i enlighet med barnskyddslagen.

Inom äldreomsorgen godkändes införandet av servicesedlar inom serviceboende med heldygnsomsorg.

Grankulla stad har tagit emot familjer från andra länder och utbildat invandrare enligt planerna. ***Utgående från utvärderingen uppmanar revisionsnämnden staden att fästa uppmärksamhet vid verkan av de sysselsättningsfrämjande åtgärderna, uppföljningen av servicesedelprojektet inom åldringsvården samt vidareutvecklingen av planeringen och budgeteringen inom social- och hälsovården för att svara mot den förändrade situationen.***

5.3 Samhällstekniken

Mot slutet av 2015 gjordes en detaljplaneändring och en fastighetsaffär som gör att arbetet med centrumområdet efter flera års fördröjningar kan fortsätta under år 2016.

En allmän idétävling om sanering av stadshuset och/eller en ny detaljplan för hela stadshusvarteret inleddes 2015. Detta har en stor betydelse för stadens bostadsproduktionsmål enligt MBT-avtalet (i genomsnitt 60 bostäder/år) och ökningen av invånarantalet.

Revisionsnämnden vill framföra sitt tack för den högklassiga skötseln av stadens parker och andra allmänna områden som har genomförts enligt stadens strategi och bidrar till trivseln.

Särskild uppmärksamhet bör fästas vid koordineringen av tidsscheman och budgeter för olika planerings- och byggprojekt så att pengarna budgeteras för de år då kostnaderna är aktuella, vilket gör det möjligt att följa upp både kostnader och arbetsprocess under den pågående räkenskapsperioden, då också rapporteringen kunde ske under innevarande räkenskapsperiod. Verksamhetslokalernas skick i Grankulla, t.ex. skolorna, hälsocentralen och stadshuset, påverkar hälsan och arbetsförmågan hos barnen, klienterna och de anställda i dessa byggnader. Behoven av reparationer med anledning av t.ex. inomhusluftens kvalitet har ökat och en del av reparationsinvesteringarna har fördröjts.

Revisionsnämnden riktar även i år uppmärksamheten på problemen med inomhusluften och rekommenderar att staden bedömer om den har satt in tillräckliga åtgärder för att trygga personalens hälsa och underhållet av fastigheterna, samt på om anslagen för reparationsinvesteringar ligger på en tillräckligt hög nivå.

Nettokostnaderna för samhällsteknikens tjänster i euro/invånare 2003–2014 och nettokostnaderna för trafiklederna i euro/invånare 2003–2014 finns i bilaga 2.

5.4 Bildningssektorn

Ekonomi och förvaltning

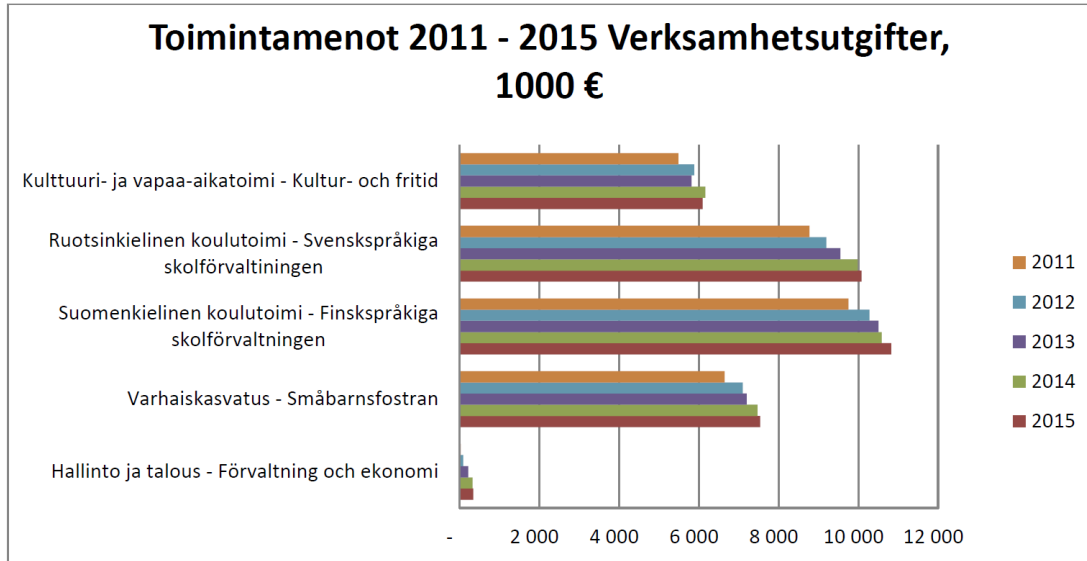
Sektorn har 425 tjänster/befattningar och 25 chefer/förmän. De tjänster som ledigförklarades 2015 söktes av behöriga personer. Resultaten av personalenkäten visar att situationen inom bildningssektorn i huvudsak är god jämfört med kommunerna i jämförelsematerialet. Till största delen upplevde personalen att deras arbete är värdefullt och det fanns en beredskap till personlig flexibilitet. Allmänt taget kan man säga att de områden som kräver vidare utveckling är ledarskapet, informationsgången och öppen hantering av konflikter. För att förbättra arbetshälsan har de olika enheterna utsett utvecklingsområden och gjort upp åtgärdsprogram. Personalförmånerna som t.ex. företagshälsovården och Sporttipassi anses viktiga och uppskattas för det mesta.

Det föreligger ett behov inom hela bildningssektorn och/eller staden för utvärdering av ledningssystemet, som bör stödja och hjälpa cheferna att lyckas i sitt arbete och bidra till en enhetligare personalledning i enlighet med Grankullas värderingar och mål.

Organisationen inom bildningssektorn har under de senaste åren förnyats och man har siktat på synergieffekter. Kan den nuvarande organisationen svara på den närmaste framtidens utmaningar då stadens ekonomi försvagas? Råder det oklarhet om rollfördelningen inom organisationen? Är skolförvaltningen organiserad på ett ändamålsenligt sätt? En hurdan nämndmodell (antal och ansvarsområden) skulle bäst svara mot de situationer Grankulla ställs inför i framtiden?

Utfallet av bildningssektorns anslag i bokslutet 2015 ökade med 0,35 miljoner euro (1 %) jämfört med 2014 men var 0,8 miljoner euro lägre i bokslutet än de beviljade anslagen. Alla operativa resultatområden underskred det

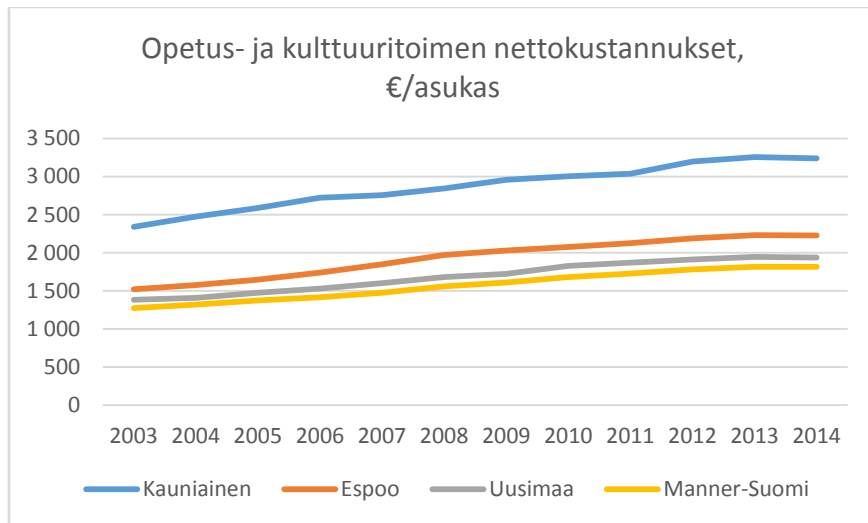
beviljade anslaget. Bildningssektorns produktivitet har höjts avsevärt från året innan inom alla resultatområden. Bildningssektorns verksamhetsutgifter har däremot ökat varje år (FIGUR 5).

FIGUR 5: Bildningssektorns verksamhetsutgifter 2011–2015 (x 1000€)

Som helhet är nettokostnaderna för undervisnings- och kulturverksamhet (euro/invånare) klart högre i Grankulla än i Nyland i genomsnitt (FIGUR 6).

Då det ekonomiska läget försvagas och med tanke på att balansera driftsekonomin inom bildningssektorn, liksom inom de andra sektorerna, föreligger ett behov av att utvärdera den nuvarande serviceverksamheten – vad som produceras och till vilket pris – samt att jämföra serviceverksamheten med andra kommuner och med den lagstadgade miniminivån.

FIGUR 6: Nettokostnaderna för undervisnings- och kulturverksamhet (euro/invånare) i Grankulla, Esbo, Nyland och Fastlandsfinland 2003–2014.

Sansåkers daghem togs i bruk i februari 2015. Renoveringen av Kasavuoren koulukeskus och saneringen av Vallmogård gjordes under 2015. Simhallen reparerades under slutet av året efter en brand i augusti 2015. Bildningssektorn har i alla dessa situationer kunnat ordna med ersättande lokaler inom ramen för sin egen driftsbudget.

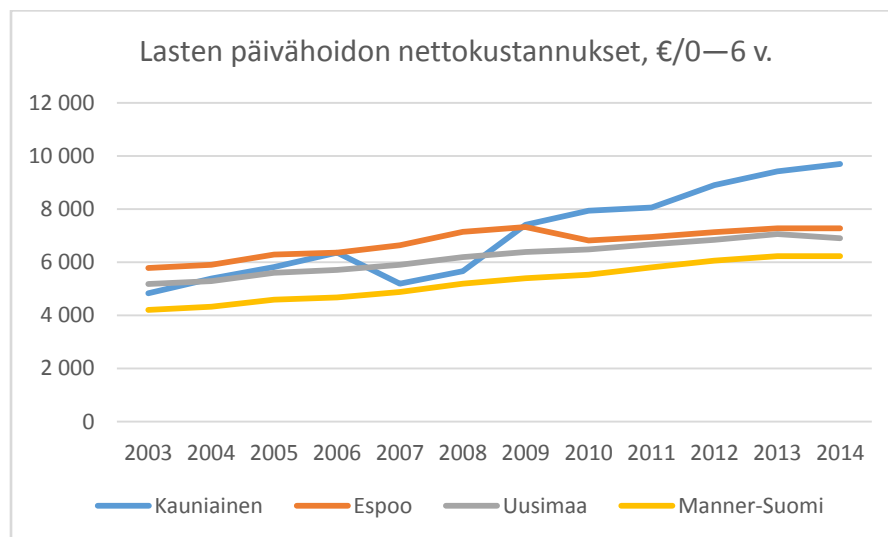
Ett bildningspolitiskt program godkändes i fullmäktige på våren 2015. Enhetsskolearbetsgruppen gav sin rapport till stadsstyrelsen våren 2015, och styrelsebehandlingen är ännu inte slutförd. Grankullas bildningssektor har medverkat i Utbildningsstyrelsens svenskspråkiga Toppkompetens-projekt och det nationella nätverket Majakka för utvecklingsskolor. Inom projektet Koko Hela Grani har bildningssektorns digitalisering främjats med hjälp av flera pilotprojekt i olika enheter och ett antal it-pedagogiska verkstäder för personalen. Målet om en levande tvåspråkighet har främjats genom språkduschverksamhet inom småbarnsfostran, språkbud inom den grundläggande utbildningen och med hjälp av Tandem-modellen i gymnasieutbildningen.

Småbarnsfostran

Användningsgraden för barndagvården ökade 2015 jämfört med 2014 både inom stadens dagvård, gruppfamiljedagvården samt för stödet för hemvård av barn. Stödet för privat vård låg på samma nivå 2015 som 2014. Personalantalet inom småbarnsfostran ökade med två personer till 127 personer 2015.

Nettokostnaderna för barndagvården räknat i euro per barn i åldern 0–6 har under de senaste åren ökat snabbare i Grankulla än i Esbo eller Nyland i övrigt.

Då det ekonomiska läget försvagas och med tanke på att balansera driftsekonomin inom småbarnsfostran, liksom inom de andra resultatenheter, föreligger ett behov av att utvärdera den nuvarande serviceverksamheten – vad som produceras och till vilket pris – samt att jämföra serviceverksamheten med andra kommuner och med den lagstadgade miniminivån.

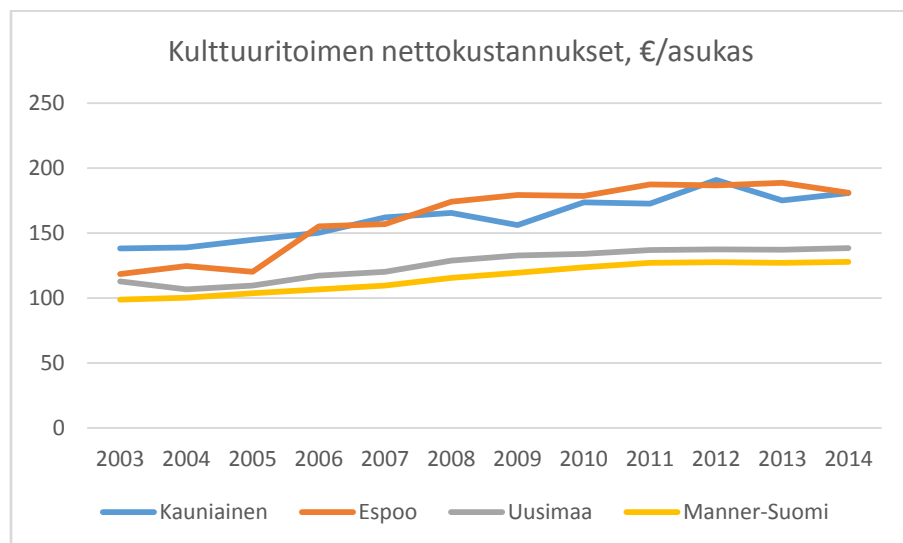

FIGUR 7: Nettokostnaderna för barndagvården, euro per barn i åldern 0–6, 2003–2014

Kultur och fritid

Grankulla erbjuder kulturtjänster av hög kvalitet för invånare i olika åldrar. Grankulla musikfest är ett gott exempel på samarbete mellan staden och en förening, där staden stöder produktionen av en tjänst. Invånarnas uppfattning om tjänsterna har följts upp med hjälp av enkäter.

Målen i budgeten har till största delen uppnåtts. Nya gemensamma grunder för bidrag som beviljas av kultur- och fritidstjänsterna infördes under våren 2015. Grunderna för uthyrning av alla bildningssektorns lokaler blev inte klara 2015 och har flyttats fram till 2016. Samarbetsandan inom kultur- och fritidstjänsterna har utvecklats i positiv riktning och det finns ett fungerande samarbete med de lokala föreningarna och sammanslutningarna.

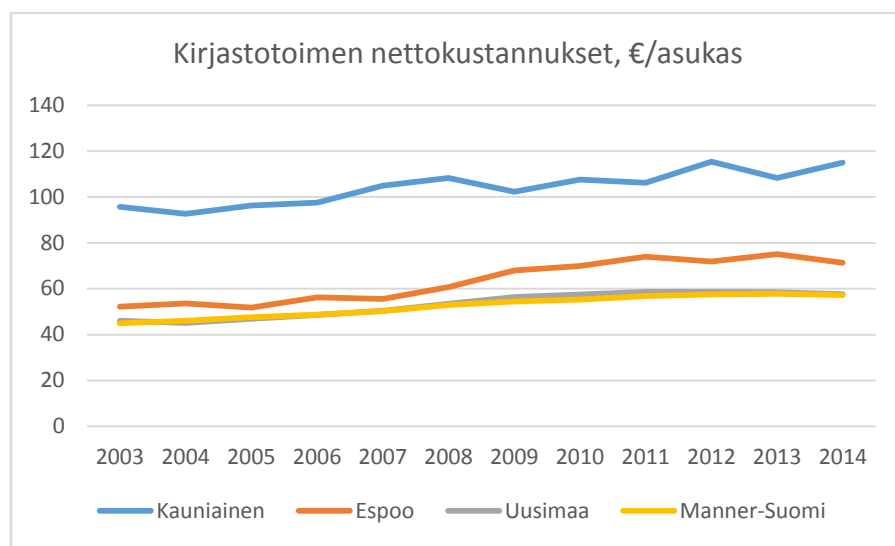

FIGUR 8: Kultursektorns nettokostnader, euro/invånare, 2003–2014

Kultursektorns nettokostnader per invånare är högre i Grankulla än riksmedeltalet men ändå på ungefär samma nivå som i Esbo.

Antalet både låntagare, lån och besök i biblioteket har ökat; m.a.o. har produktiviteten ökat enligt dessa mätare. Insatser har gjorts för att förbättra trivseln i biblioteket, kundernas miljö och tjänsterna genom att t.ex. förbättra ventilationen och låneautomaten och förnya musikavdelningen.

Revisionsnämnden vill uttrycka sin uppskattning för att ett systematiskt kundresponsystem har utvecklats. Detta är centralt och viktigt vid utvärderingen av tjänsternas genomslag.

FIGUR 9: Biblioteksväsendets nettokostnader, euro/invånare, 2003–2014

Biblioteksväsendets nettokostnader per invånare i Grankulla är klart högre än i Esbo, andra delar av Nyland och Fastlandsfinland.

Kritisk utvärdering av serviceprocessen har genomförts inom kultur- och fritidstjänsterna, och ändringar har gjorts i sätten hur tjänsterna produceras. Automatisering har skett bl.a. i fråga om simhallens kassasystem och passerkort. S.k. smiley-terminaler har installerats för att samla in kundrespons, men responsen har ännu inte publicerats t.ex. på webben. Nätbetalning har införts på biblioteket men ännu inte på medborgarinstitutet.

Under budgetåret pågick förberedelserna för Grankullas 110-årsjubileum och för Finlands 100-årsjubileum, och bl.a. ett projekt för att digitalisera det lokalhistoriska arkivet har inletts. Kultur- och fritidstjänsterna fortsätter arbetet med att katalogisera stadens konsthemligheter samt att göra upp ett konstpolitiskt program.

Då det ekonomiska läget försvagas och med tanke på att balansera driftsekonomin inom biblioteksväsendet, liksom inom de andra resultatenheter, föreligger ett behov av att utvärdera den nuvarande serviceverksamheten – vad som produceras och till vilket pris – samt att jämföra serviceverksamheten med andra kommuner och med den lagstadgade miniminivån.

Ungdomstjänsterna

Ungdomsfullmäktiges verksamhet utvecklades vidare under 2015, och t.ex. skolornas elevkårer har fått mer aktivt än förut. Ungdomsfullmäktige deltog i planeringen och det praktiska genomförandet av skejtparksprojektet, vilket är ett bra exempel på gott och lyckat samarbete och på hur ungdomsfullmäktige kan göras delaktigt i verksamheten.

Ungdomsfullmäktige har blivit ombett att ge utlåtanden, vilket har stimulerat verksamheten. Tills vidare har ungdomsfullmäktige inga svenskspråkiga medlemmar. Huvudstadsregionens ungdomsfullmäktige har ordnat gemensamma möten och utbildningar. Det stöder ungdomsfullmäktiges verksamhet och gör den effektivare om staden kan anvisa en anställd till handledare som stöder arbetet och tillhandahåller information om beslutsfattande, processer och förvaltning. Ungdomsfullmäktiges verksamhet kan stödas genom fortgående kontakt och genom att engagera dem i samarbete på olika nivåer.

Ungdomstjänsternas mål är att alla unga ska ha meningsfull sysselsättning. Till stöd för målet ordnar staden bl.a. verkstäder. Enligt en gemensam utvärdering av ungdomsgarantins utfall och genomslag i huvudstadsregionen

(”Nuorisotakuun toteutuminen ja vaikuttavuus PKS kaupungeissa”) har ungdomsarbetslösheten i Grankulla ökat kraftigt under 2015. Närmare sammandrag finns i bilaga 3.

Medlemmarna i ungdomsfullmäktige deltog inte i beredningen av det ungdomspolitiska programmet. Tills vidare har det ungdomspolitiska programmet inte spelat någon större roll i ungdomsfullmäktiges verksamhet. Ungdomsfullmäktige hördes inte då renoveringen av Kasavuoren koulukeskus planerades.

Då program och projekt som berör ungdomen inleds bör ungdomsfullmäktige tas med i beredningen ända från början. Tjänsteinnehavarna, nämnderna och utredningsgrupperna bör beakta detta vid beredningen av olika ärenden genom att föra ärendena till ungdomsfullmäktige för kännedom eller för utlåtande.

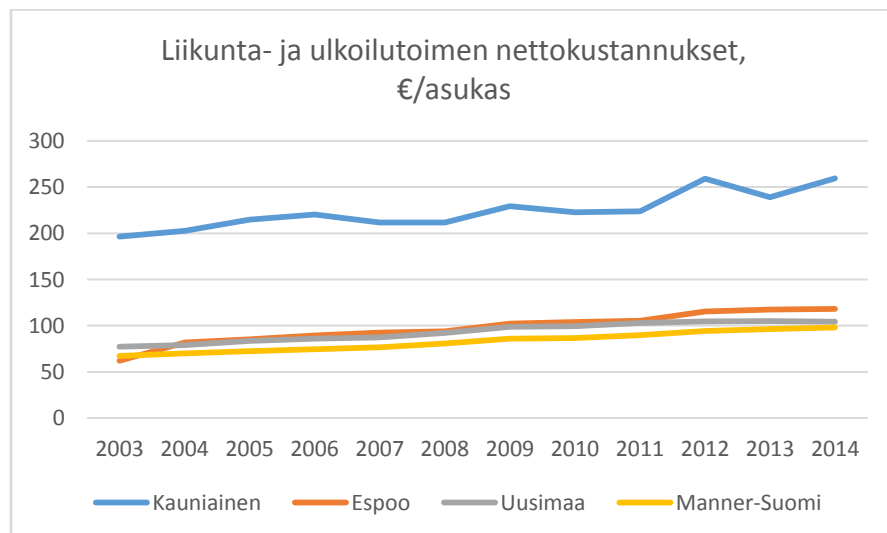
Verkställandet av ungdomsgarantin, t.ex. verkstädernas genomslag, kostnadseffektiviteten samt eventuella utvecklingsbehov, bör utredas. Har ungdomstjänsterna och –verksamheten utrustats med ändamålsenliga resurser för att bemöta den utmaning som den ökande ungdomsarbetslösheten utgör?

Idrottstjänsterna

Idrotts- och motionsverksamheten i Grankulla är omfattande, och både tjänsterna och samarbetet med lokala klubbar har utvecklats under 2015. En utredning av verksamhetsunderstöd har gjorts inom idrottstjänsterna, och avtalen med idrottsföreningarna har gått igenom och vid behov förnyats. I sin utvärderingsberättelse för 2013 riktade revisionsnämnden uppmärksamheten mot avtalsläget för Grankulla Alpine. År 2015 förnyades avtalet om användningen av slalombacken.

Det är särskilt glädjande att överflyttningen av den ledda motionen till medborgarinstitutet har gett upphov till fler kurser och deltagare och ca 10 000 euro mer i statsandelar. Efterfrågan på kurser har ökat 2015 och antalet timmar har stigit markant från 6 142 år 2014 till 8 807 timmar år 2015. Trots detta har inte alla intresserade rymts med på kurserna och tillgången till lokaler har också begränsat möjligheterna att utöka kursutbudet. Tack vare ökningen i deltagarantalet har priset i euro/timme gått ned från 80 euro 2014 till 69 euro.

Efterfrågan på motionstimmar har ökat. Tillgången på lokaler och ledare begränsar möjligheterna att sätta in extra grupper på dagtid, t.ex. inom seniormotionen. Under kvällstid, då största delen av medborgarinstitutets andra kurser hålls, är lokalerna inte ett problem eftersom skolornas klassrum är disponibla.

FIGUR 10: Idrotts- och friluftstjänsternas nettokostnader i euro/invånare, 2003–2014

Idrottstjänsternas nettokostnader per invånare i Grankulla är mer än dubbelt högre än i Esbo, andra delar av Nyland och Fastlandsfinland.

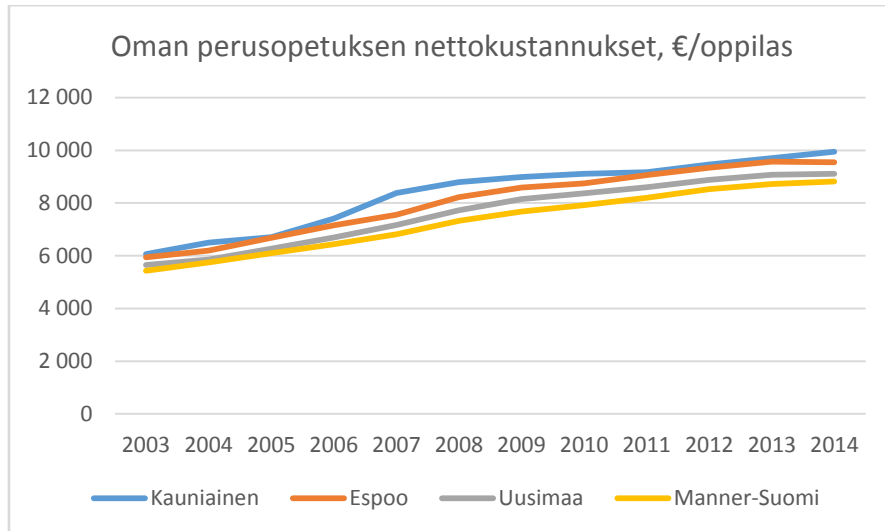
Då det ekonomiska läget försvagas och med tanke på att balansera driftsekonomin inom idrottstjänsterna, liksom inom de andra resultatenheter, föreligger ett behov av att utvärdera den nuvarande serviceverksamheten – vad som produceras och till vilket pris – samt att jämföra serviceverksamheten med andra kommuner och med den lagstadgade miniminivån.

Vad skulle i fortsättningen vara den ändamålsenligaste och jämlikaste modellen för samarbete mellan idrottstjänsterna, idrottsanläggningarna och t.ex. idrottsföreningarna ur Grankullas och Grankullabornas synvinkel, och också med tanke på effektiv användning av idrottsanläggningarna?

Skolförvaltningen

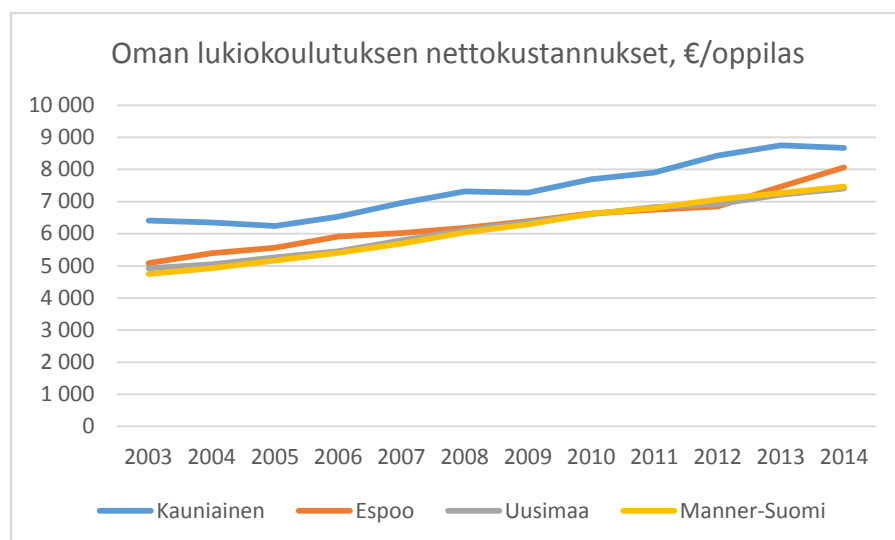
Elevantalet i Grankullas skolor och gymnasier har ökat med 58 elever, d.v.s. 2,8 % från 2014. Elevantalet per klass har också stigit och medeltalet för undervisningsgruppernas storlek var 19 elever/grupp år 2015. Målet att alla elever ska ha en plats för fortsatt utbildning efter den grundläggande utbildningen har uppnåtts i Grankulla redan tre år i sträck.

I enlighet med sin strategi har Grankulla satsat på högklassiga skolor. Kostnadsnivån för den grundläggande utbildningen i Grankulla ligger på samma nivå som i Esbo och är ca 1 100 euro högre per elev än i det övriga Fastlandsfinland.

FIGUR 11: Nettokostnaderna för grundläggande utbildning i egen regi, euro/elev, 2003–2014

Inom gymnasieutbildningen använder Grankulla ca 1 200 euro/studerande mer än i Fastlandsfinland i genomsnitt. En bakomliggande faktor är att man håller nere storleken på undervisningsgrupperna, vilket leder till att hemkommunsersättningarna inte täcker kostnaderna trots att åldersklasserna ökar mer än förutsett på den finska sidan. Grankulla har också erbjudit mer undervisning än det nationella minimikravet, vilket bidrar till att höja kostnaderna per elev.

FIGUR12: Nettokostnaderna för gymnasieutbildning i egen regi, euro/elev, 2003–2014

Arbetet på den nya läroplanen inleddes 2015 och torde bli klart 2016. I projektet Koko Hela Grani deltar representanter för varje enhet, sammantaget ungefär en tiondedel av bildningssektorns hela personal. Lärarnas digitala kompetens i Grankulla ligger över genomsnittet i Finland. Skolorna hade kalkylmässigt en IT-apparat per elev som finansierades av skolan. Pekplattor har införts i daghemmen på prov. I gymnasiet testades digitala studentskrivningar.

Då det ekonomiska läget försvagas och med tanke på att balansera driftsekonomin inom skolförvaltningen, liksom inom de andra resultatenheter, föreligger ett behov av att utvärdera den nuvarande serviceverksamheten – vad som produceras och till vilket pris – samt att jämföra serviceverksamheten med andra kommuner och med den lagstadgade miniminivån.

Inom skolförvaltningen används två olika IT-system: Linux (de finska skolorna) och Windows (de svenska skolorna). Har detta möjliggjort önskade synergieffekter inom verksamheten och ekonomin, t.ex. inom samarbetet kring undervisningen och inom anskaffningen av hård- och mjukvara? Ger de använda lösningarna och mjukvaran tillräckligt god kompetens inom de tillämpningar som är i bruk inom arbetslivet för att stöda ungdomarnas möjligheter att få jobb?

Hur har man lyckats upprätthålla lärarnas IT-kunnande och fortbilda lärarna då digitaliseringen av skolorna och undervisningen framskrider?

6. Revisionsnämndens förslag till stadsfullmäktige

Enligt 121 § i kommunallagen behandlar fullmäktige revisionsnämndens utvärderingsberättelse i samband med bokslutet. Kommunstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.

Revisionsnämnden lämnar sin utvärderingsberättelse för 2015 till fullmäktige för behandling och föreslår att fullmäktige begär gemälen av nämnderna och stadsstyrelsen med anledning av de kursiverade rekommendationerna i utvärderingsberättelsen före utgången av oktober 2016.

Revisionsnämnden föreslår i enlighet med revisorns förslag att bokslutet godkänns och att medlemmarna i förvaltningsorganen och de ledande tjänsteinnehavarna i uppgiftsområdena beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2015.

7. Sammanfattning

Revisionsnämnden anser på basis av sina ovan relaterade granskningsobservationer och bedömningar att de ekonomiska mål som fullmäktige godkänt har uppnåtts i en tillräcklig utsträckning. Uppsättandet av och presentationssättet för de verksamhetsmål som är bindande gentemot fullmäktige bör utvecklas vidare, för att det ska vara möjligt att sektorvis följa och bedöma hur de har utfallit.

Grankullas ekonomiska läge och utsikter för den närmaste framtiden har försvagats på grund av att statsandelarna har minskat, ökningen av skatteintäkterna stagnerat och utgifterna inom driftsekonomin ökat. Stadens bokslut för 2015 uppvisar överskott, vilket beror på inkomster från fastighetsförsäljningar samt engångsposter. Utan dessa försäljningsinkomster och extraordinära poster skulle resultatet ha varit negativt med ett underskott på 5,4 miljoner euro.

Grankullas nettodriftskostnader uppgick till totalt 6 651 euro/invånare år 2014 (den färskaste tillgängliga uppgiften). I Esbo var motsvarande kostnad 5 230 euro/invånare, i Nyland 5 245 euro/invånare och i hela Fastlandsfinland 5 482 euro/invånare. Då det ekonomiska läget försvagas, och för att balansera driftsekonomin, finns det behov att utvärdera den nuvarande tjänsteproduktionen – vad som produceras och till vilket pris – samt jämföra serviceverksamheten med övriga kommuner och den lagstadgade miniminivån.

Vår investeringsbudget har varit stor de senaste åren, och till följd av detta kommer avskrivningarna att stiga till en nivå på omkring nio miljoner euro, vilket innebär en ytterligare minskning av de medel som står till förfogande för driften samtidigt som ett växande underhållsansvar belastar utgiftssidan i driftsekonomin.

Grankullas årsbidrag hotar att bli negativt redan under de närmaste åren, då det blir slut på de betydande markförsäljningsinkomsterna samtidigt som statsandelarna sjunker och ökningen av skatteintäkterna förutspås vara långsam. Utan åtgärder för att balansera ekonomin skulle vi behöva ta lån för driftsutgifter. Utvecklingen av driftsutgifterna och investeringsgraden bör vara måttliga och anpassas till inkomsterna under de kommande åren (utan markförsäljningsinkomster och extraordinära poster). Samtidigt bör man också aktivt söka möjligheter att öka intäkterna. Strävan att upprätthålla högklassig och mångsidig service orsakar dessutom press på att öka skatteinkomsterna och/eller ändra serviceutbudet. I stadens balansräkning finns alltså ett ackumulerat överskott på cirka 40 miljoner euro, som utgör en buffert och ger möjligheter till att utveckla verksamheterna systematiskt och kontrollerat i en mer kostnadseffektiv riktning. Revisionsnämnden vill tacka stadsdirektören och övriga tjänsteinnehavare för att arbetet på ett program för balansering av ekonomin har inletts.

Revisionsnämnden har under flera år framhållit att de mål som presenteras i budgeten till stora delar handlar om strategiska utvecklingsprojekt som ospänner flera år och att staden i regel inte har ställt upp tydliga resultatmål för budgetåret gällande dessa projekt. Revisionsnämnden vill tacka för att dessa observationer har tagits ad notam inom olika sektorer och att målpuppställningen har utvecklats på basis av dem i budgeten för 2016. Vidare rekommenderar revisionsnämnden att självvärderingsförfarandet utvecklas vidare och utvidgas till att omfatta arbetet i nämnderna. Vid självvärderingen bör sektorerna, utöver resultaten av verksamheten och processerna samt det kvantitativa utfallet, även bedöma verksamhetens ändamålsenlighet och tillgången på service samt genomslaget i kommunsamhället, bland invånarna och i den fysiska miljön.

Revisionsnämnden tackar alla tjänsteinnehavare som intervjuats i nämnden och önskar att de bedömningar och observationer som framförts i denna utvärderingsberättelse beaktas i verksamheten 2016 och när budgeten för 2017 görs upp. Revisionsnämnden tackar revisorerna för ett gott samarbete.

8. Underskrifter

Grankulla den 12 maj 2016

Grankulla stads revisionsnämnd

Heikki Kurkela
ordförande

Veronica Fellman
vice ordförande

Pekka Kuvaja
ledamot

Guy Willman
ledamot

Erkki Karimaa
ersättare

Bilaga 1 Uppfyllelse av de strategiska målen 2015

Tabellen nedan visar revisionsnämndens bedömning av i vilken utsträckning stadens organisation har uppnått de verksamhetsmål som fullmäktige har satt upp för verksamheten. Revisionsnämnden har försökt bedöma uppgifterna i bokslutet genom att tolka och klargöra vilka resultat man avsåg att uppnå med de projekt som har uppställts som mål (kolumn 2) samt hur resultaten kunde konstateras och bedömas (kolumn 3).

Revisionsnämndens bedömning av hur väl målet har uppnåtts (kolumn 4):

● = målet som fullmäktige ställt upp har uppnåtts ● = arbetet är på god väg

● = ännu i utgångsläget

? = ingen uppgift/kunde ej bedömas

Mål 2015	Resultat som eftersträvas (revisionsnämndens egen bedömning)	Resultatindikator (revisionsnämndens egen bedömning)	Bedömning
1 Trygga möjligheten till boende till ett skäligt pris			
1.1. De uppdaterade principerna för styrning av detaljplaneändringar godkänns på basis av de utredningar och beredningar som genomfördes under 2014.	Principer för ändring av detaljplaner	Dokument som godkänts av fullmäktige	●
1.2. Utvecklingsbilden för markanvändning revideras utgående från en ny granskning med hänsyn till målet som finns i det nya MBT-avtalet mellan staten och Helsingforsregionens kommuner, dvs. att öka detaljplaneringen med 25 % jämfört med det nuvarande intentionsavtalet. Eventuella ställen där stadsstrukturen kan förtätas kartläggs.	Utvecklingsbild för markanvändningen	Dokument som godkänts av fullmäktige	●
Den ökade bostadsproduktionens inverkan på servicebehovet utreds.	Bedömning av konsekvenserna		● ●
Överlåtelsen av bostadstomterna i Björkgård inleds.			
2 Satsa på den äldre befolkningens funktionsförmåga			
2.1. Inom huvudstadsregionens gemensamma projekt GeroMetro utvecklas tjänster som stöder möjligheterna för personer med minnessjukdomar att bo hemma.	Serviceprocesser (bättre än hittills)	Godkänt dokument med processbeskrivningar	●
I Grankulla utvecklas en ny rådgivnings- och servicemodell med låg tröskel för att ge hemmaboende äldre mer information om de förebyggande tjänster som finns att tillgå, samt göra det lättare för dem att få tillgång till tjänsterna (social- och hälsovården).	Styrningsmodell (bättre än hittills)	Godkänt	?
Från början av året utvecklas den ledda motionen som en del av medborgarinstitutets verksamhet. Idrottstjänsterna deltar med VTT i ett SHOK-projekt som finansieras av Tekes och Finlands Akademi. Projektet gäller forskning kring tjänster som främjar	Antal deltagare	Statistik	●

<p>seniorers välbefinnande, olika former av dylika tjänster samt framtida behov. (bildningssektorn)</p>			
<p>2.2. Tillgängligheten tas i beaktande när planer görs upp för underhåll och reparation av stadens fastigheter.</p> <p>I stadens bostadsprogram 2012–2016 ingår en princip enligt vilken staden stöder byggandet av hissar genom att årligen reservera ett anslag för hissunderstöd (10 % av de kostnader som godkänns av finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ARA).</p> <p>Dagverksamheten för de äldre och skjutsservicen i anknäring till den inarbetas och utvecklas (social- och hälsovården).</p> <p>Vid bedömningen av klienternas servicebehov samt planeringen av tjänsterna och vården effektiviseras det multiprofessionella samarbetet, och verksamhetsprocesser över resultatområdesgränserna utvecklas (social- och hälsovården).</p> <p>Ansvärlga arbetstagare utses för äldre personer enligt överenskomna kriterier för utförandet och samordningen av tjänster (social- och hälsovården).</p> <p>De utvecklingsförslag som kom fram i enkäten om stödbehovet bland närståendevärdare genomförs (social- och hälsovården).</p> <p>Personer som besitter erfarenhetsbaserad sakkunskap bistår vid utvecklingen av tjänsterna särskilt vad gäller tillgängligheten (social- och hälsovården).</p>	<p>Godkända dokument</p> <p>Beslut om hissunderstöd</p> <p>Processer (bättre än hittills)</p> <p>Processer (bättre än hittills)</p>	<p>Respektive nämnds protokoll</p> <p>Nämndens protokoll</p> <p>Godkända beskrivningar</p> <p>Godkända beskrivningar</p>	<p>●</p> <p>●</p> <p>●</p> <p>?</p> <p>?</p> <p>?</p>
<p>2.3. Stadsfullmäktige har godkänt projektplanen 10.6.2013. Projektplaneringen utförs 2014–2015 och byggarbetena har preliminärt förlagts till 2015–2016. Projektet konkurrensutsätts under år 2015 (soc.- och hälsovården). De boende, kommuninvånarna och de anställda informeras regelbundet om hur Villa Breda-projektet framskrider, och staden ser till att de får medverka vid och inverka på planeringen av funktionerna. Projektchefen för Villa Breda-projekten koordinerar planeringen och utförandet (soc- och hälsovården).</p>	<p>Konkurrens-utsättning Val av entreprenör</p>		<p>●</p>
<p>2.4. Utvecklingsarbetet tillsammans med Grani Närhjälp fortsätter i syfte att förbättra effektiviteten i tjänsterna för gemensamma klienter och utveckla frivilligverksamheten (soc- och hälsov).</p>	<p>Tjänster Frivilligverksamhet</p>		<p>●</p>
<p>2.5. Verksamhet som bedrivs av ungdomar (t.ex. ett café) i de äldres miljöer (studieprestation/inläring i arbete) (social- och hälsovården). Även mor- och farföräldrar får delta i den öppna familjeverksamheten. Daghem och skolor ordnar fester och annat program för mor- och farföräldrar. (bildningssektorn) Verksamheten med skolmormor/morfar fortsätter även i högstadierna.</p>	<p>Evenemang med skolmormödrar och -morfäder</p>	<p>Statistik</p>	<p>●</p> <p>●</p>

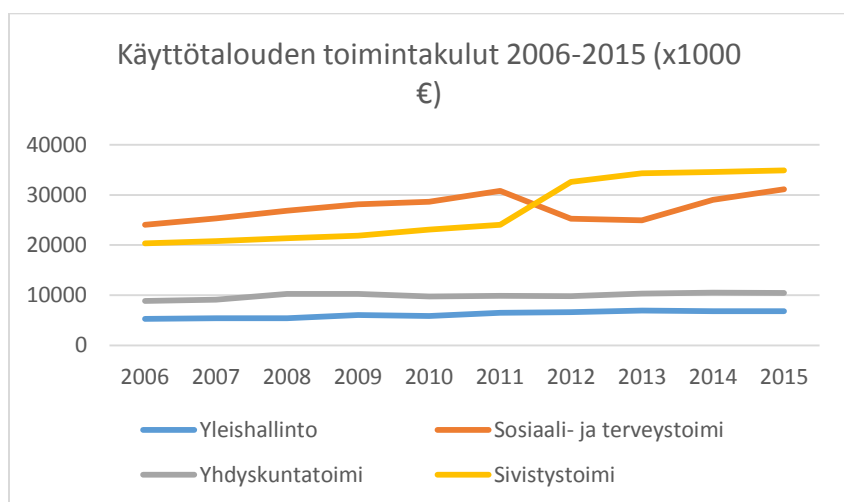
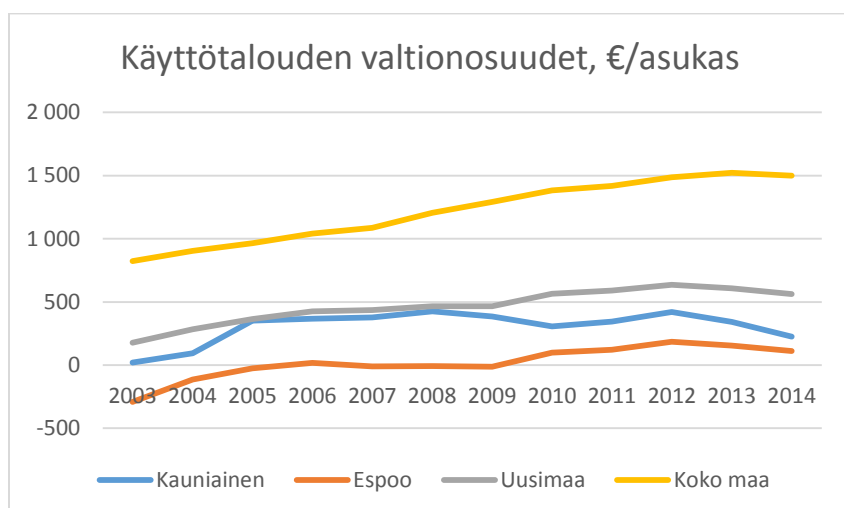
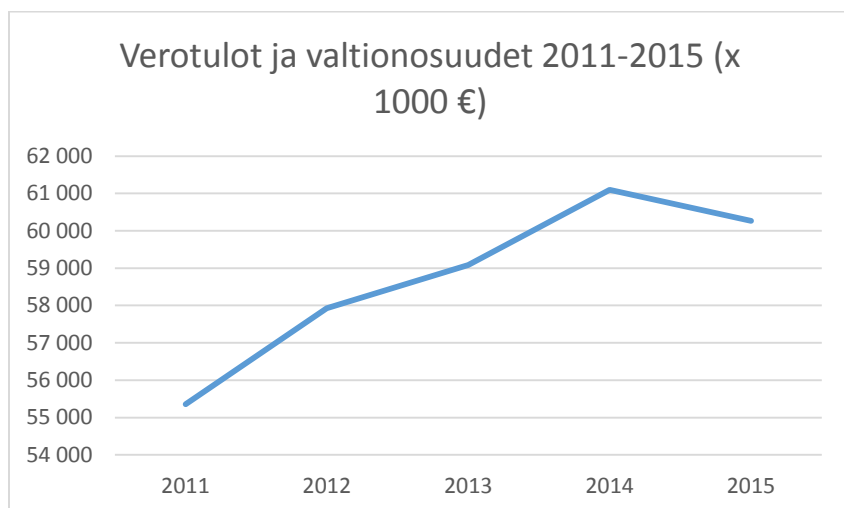
3 Utveckla trivsels i stadsmiljön och centrum			
3.1. Staden främjar utbyggnaden av centrumområdet och står i beredskap att lösa in det kvarter som inte byggts. Olika alternativ undersöks med tanke på att samordna de mål som ursprungligen ställdes upp för planeringen av området med planläggningsmässiga krav och praktiska förutsättningar (samhällstekniken).	Utbyggnad av centrum		●
3.2. Staden använder till buds stående medel för att främja förutsättningarna för att stadsbanan byggs. Effektivisering av markanvändningen och möjliga projekt för tätare struktur anvisas invid goda kollektivtrafikförbindelser. (samhällstekniken).	Utvecklingsbild för markanvändningen Byggnader o.d.		●
3.3. Gemensamma möten och evenemang i olika forum; företagarnas behov, planering och genomförande av torgområdet för ett mer levande torg; ökat samarbete vid upphandling, en invånarenkät angående behovet av lokala tjänster; främjande av en tvåspråkig stadsbild.	Sammanträffanden Offentliga lokaler Anskaffningar		●
4 Skolor och daghem är föregångare i metropolområdet,			
4.1. Projektet Koko hela Grani verkställer för bildningssektorns del Grankullas IT-strategi för 2014–2016 och utvecklar inlärnings- och upplevelsemiljöer för framtiden. Pilotprojektet som inleddes 2014 fortsätter, stöd tillhandahålls för lärarnas digitala kompetens och en kartläggning av nuvarande utrustning och system utförs. Gymnasierna genomför IKT-strategier inför införandet av digitala studentskrivningar år 2016. Grundskolorna i Grankulla deltar i utbildningsstyrelsens projekt Kehittämiskouluverkosto, som omsätter undervisnings- och kulturministeriets vision av framtidens grundskola 2020 i praktiken. Grankulla fortsätter även att aktivt delta i utvecklingsarbetet för den nationella molntjänsten för utbildning och fortsätter diskussionerna om samarbete med olika länder i Asien och Afrika. Arbetet med läroplanerna inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen fortsätter i enlighet med den godkända timfördelningen. Gymnasiets timfördelning godkänns efter att statsrådet har fattat sitt beslut i saken. Skolorna omsätter målen i de lokala utvecklingsplanerna i praktiken (framtidsrapporterna, toppkompetensrapporterna).			●
4.2. Utvecklingen av ungdomsgarantin och elev- och studerandevården samt andra former av välfärdarbete fortgår inom multiprofessionella nätverk. De godkända planerna uppdateras vid behov. Metoden Föra barnen på tal utvecklas vidare genom intern utbildning.			●
4.3. Arbetet med läroplanerna inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen fortsätter i enlighet med den godkända timfördelningen. Satsningen på undervisningen i matematik och modersmål fortsätter. Språkundervisningens värde är också något man vill understryka.	Läroplaner	Dokument som godkänts i nämnden	●

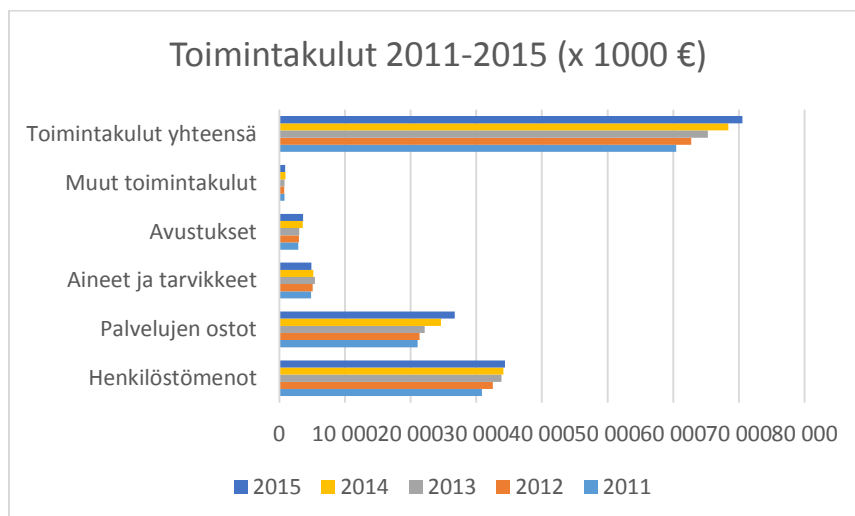
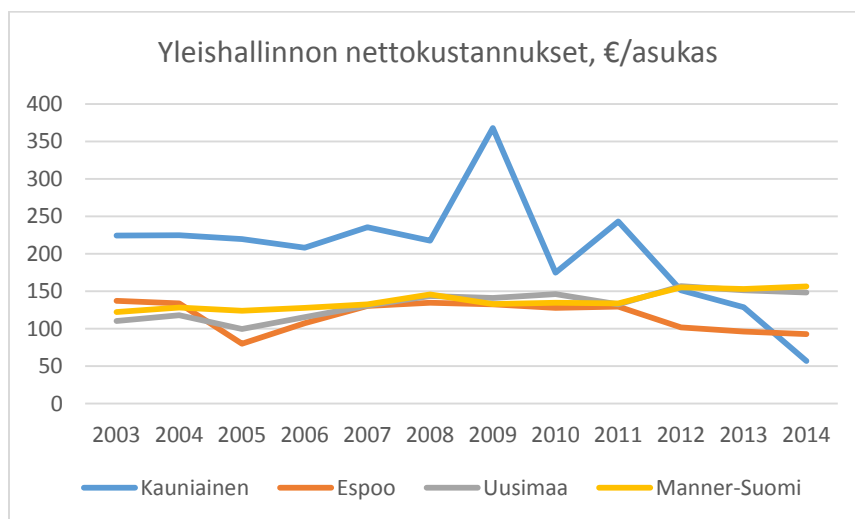
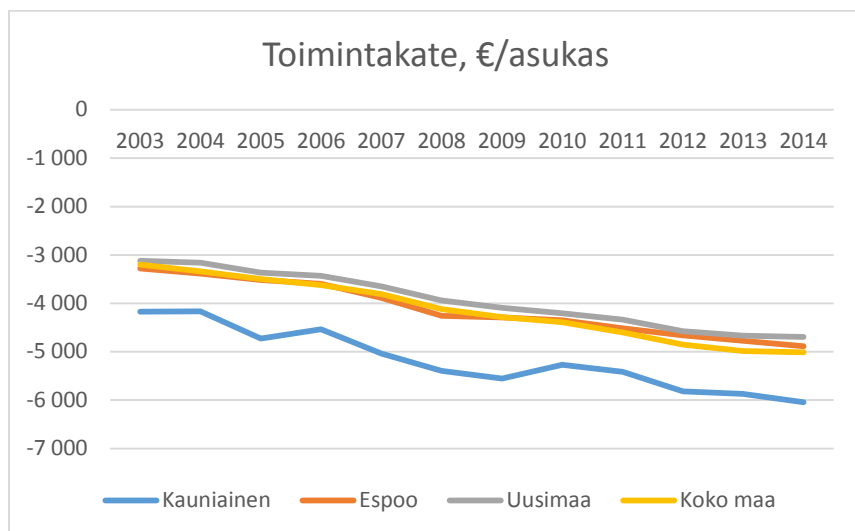
5 Främjande av barns och ungdomars välfärd:			
5.1 Kvalitetsrevision av de omfattande hälsoundersökningar som genomförs inom mödra- och barnrådgivningen samt skolhälsovården (social- och hälsovården).	Kvalitetsrevision	Kvalitetsrevisionsrapport	●
Verksamheten inom den multiprofessionella rehabiliteringsgruppen för barn (LaKu) utvecklas och en klarare praxis utarbetas för informationsutbyte mellan olika myndigheter (social- och hälsovården).	Rehabiliteringstjänster för barn (bättre än hittills)	Servicebeskrivningar	●
5.2. Stadens eget multiprofessionella nätverk för familjearbete utnyttjas och arbetet med ett förebyggande arbetsgrepp riktas främst till små barns familjer (social- och hälsovården).	Familjearbete		●
5.3. Ungdomsfullmäktiges verksamhet kompletteras av verksamheten inom skolornas egna elevkårer (bildningssektorn).	Ungdomsfullmäktiges verksamhet	Protokoll	●
5.4. En dialog inleds angående de möjligheter lokala föreningar och andra aktörer kan erbjuda för att skapa mångsidigare fritidsaktiviteter för barn och unga . Användningen av stadens lokaler bedöms i ett bredare perspektiv och användningen av existerande lokaler optimeras. De åtgärder som följer av utredningen om understöd till idrottsföreningar förankras (bildningssektorn).	Information		●
5.5. Åtgärderna inom ungdomsgarantin vidareutvecklas inom multiprofessionella nätverk. De godkända planerna uppdateras vid behov (bildningssektorn).			●
6 Arbeta för en levande tvåspråkighet			
6.1. Bildningsväsendets tvåspråkighetsprogram verkställs gemensamt av den finskspråkiga och svenskspråkiga skolförvaltningen samt i samarbete med lokala föreningar. Språkduschverksamheten inom småbarnsfostran och Grankullas språkbadsmodell inom grundskolan utvecklas vidare. Nya metoder och modeller som stöder en levande tvåspråkighet utvecklas i småbarnsfostran, den grundläggande utbildningen och gymnasierna. Utöver detta förs en dialog med lokala föreningar och andra aktörer angående olika möjligheter att främja tvåspråkigheten. Inom Grankullas finskspråkiga grundläggande utbildning verkar en svensk språkbadslinje. (bildningssektorn)			●
6.2. Utvecklande av den språkliga utvärderingen (fr.o.m. 2015 ingår språkuppföljning i revisionsnämndens utvärderingsberättelse; den språkliga aspekten beaktas i alla invånarenkäter). Staden satsar på personalens språkkunskaper ; tvåspråkighet i gatubilden främjas; översättningsarbetet beaktas i god tid som en del av beredningsprocessen; det ska säkerställas att upphandlingsprocesserna är tvåspråkiga i enlighet med stadens upphandlingsanvisningar.	Tvåspråkighet		●

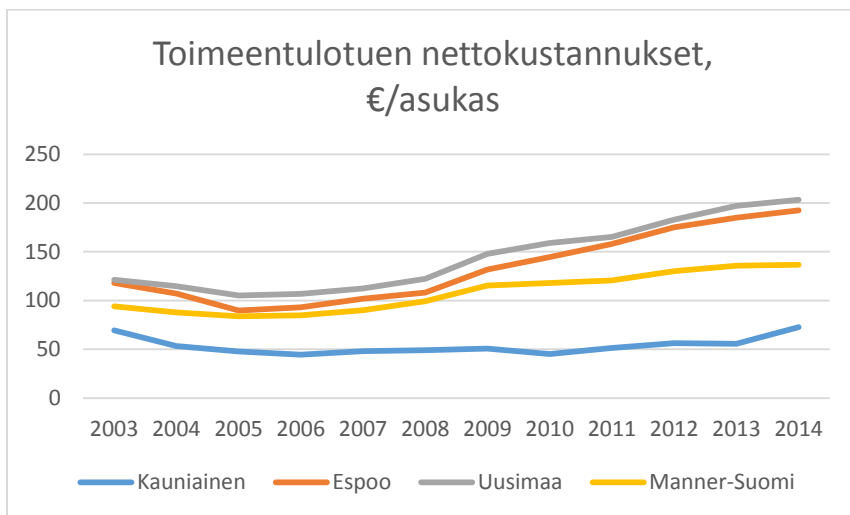
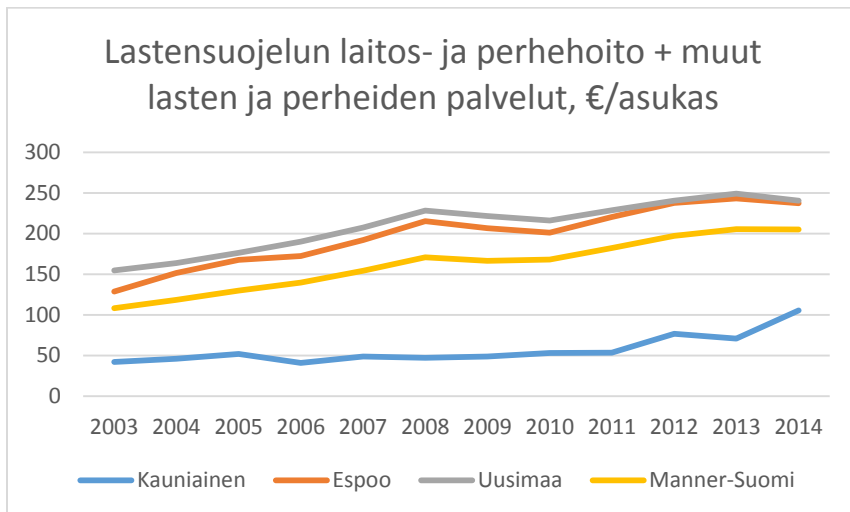
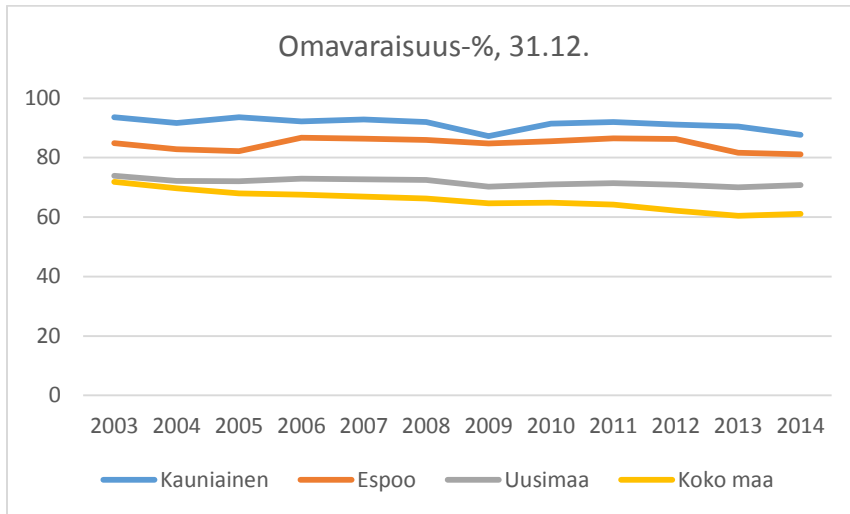
7 Utvecklande av ekonomin och förvaltningen.			
7.1. Budgetramarna fastställs årligen enligt nu gällande inkomstskattesats och fastighetskattesats. Stadens utgiftsnivå anpassas till skatteinkomstnivåerna. Samtidigt ser staden till att andra inkomster uppbärs på korrekta och verkliga grunder.	Budgetramarna Utgiftsekonomin vs skatteinkomsterna	Dokument som godkänts av fullmäktige	●
7.2. Stadsstyrelsens direktiv för upprättande av budget och ekonomiplan utökas med en investeringsram. Ramverket utgår från årsbidraget i proportion till de planenliga avskrivningarna så att årsbidraget i ett långtidsperspektiv täcker de planenliga avskrivningarna. Därmed kommer stadens inkomstfinansiering att täcka investeringsutgifterna.	Budgetdirektiv, årsbidrag vs planenliga avskrivningar	Dokument som godkänts av fullmäktige	●
7.3. Staden följer aktivt med serviceproduktionens nyckeltal/prestationsmål för att se hur produktiviteten utvecklas. Det förebyggande arbetsgreppet inom nätverket för familjearbete utvecklas inom arbetet med småbarnsfamiljer, samtidigt som andelen köpta tjänster minskas (social- och hälsovården).	Uppföljning Definitioner av nyckeltal mm.	Uppföljningsrapporter Statistik	●
7.4. Effektiviteten i användningen av stadens verksamhetslokaler utreds i samarbete mellan sektorerna. En jämförelse görs med användningen av lokaler i grannkommunerna. Målet är att minska stadens fastighetsinnehav och därmed fastighetskostnaderna under de kommande åren. Arbetet med att utveckla kosthållets system för produktionsstyrning fortsätter och bruket av systemet ökas. E-tjänst för måltidsbeställningar införs.	Användningen av lokaler Jämförelse med grannkommunerna Systemet i bruk	Användningsgrad	● ●
7.5. Deltagande i Apotti -projektet	Apotti-projektet	Protokoll Infoblad	●
7.6 Digitaliseringen av bildningssektorn främjas i ett omfattande nätverk i projektet Koko Hela Grani: www.kokohelagrani.fi .	Digitalisering av bildningssektorn Applikationer Utrustning Användning		●
7.7. EGKV-utredningen blir klar i början av året. Utredningen med ställningstaganden bereds för behandling i fullmäktige i februari–mars 2015. Den fortsatta beredningen och hörandet av invånare pågår under vårvintern så att fullmäktige kan fatta sitt avgörande i saken före sommaren. Staden förbereder sig också för övrigt regionalt beredningsarbete kring kommunstrukturreformen (metropolförvaltning, metropolstad, bildande av samkommun för social- och hälsovårdsområdet, beredning gällande samkommun med produktionsansvar inom vården osv.). Arbetet med att uppdatera förvaltningsstadgan så att den motsvarar den nya kommunallagen måste dessutom inledas i början av året.	Utredning om EGKV-alternativet Förvaltningsstadgan	Rapport som godkänts av fullmäktige Dokument som godkänts av fullmäktige	● ●

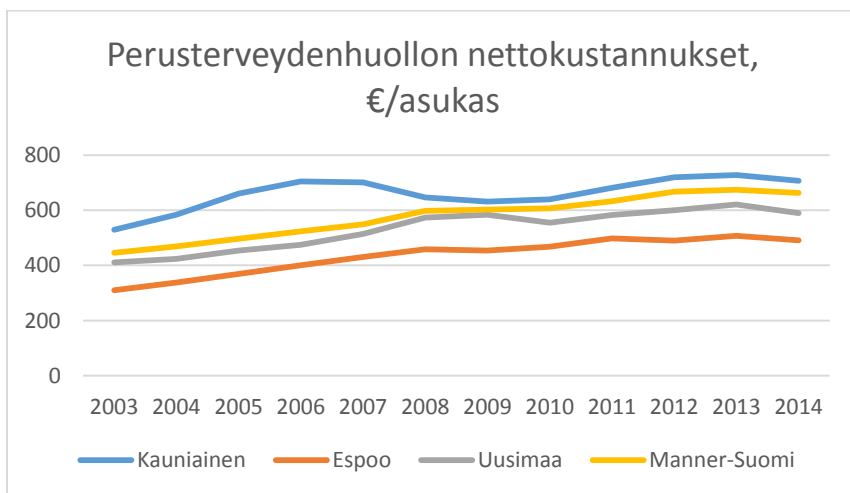
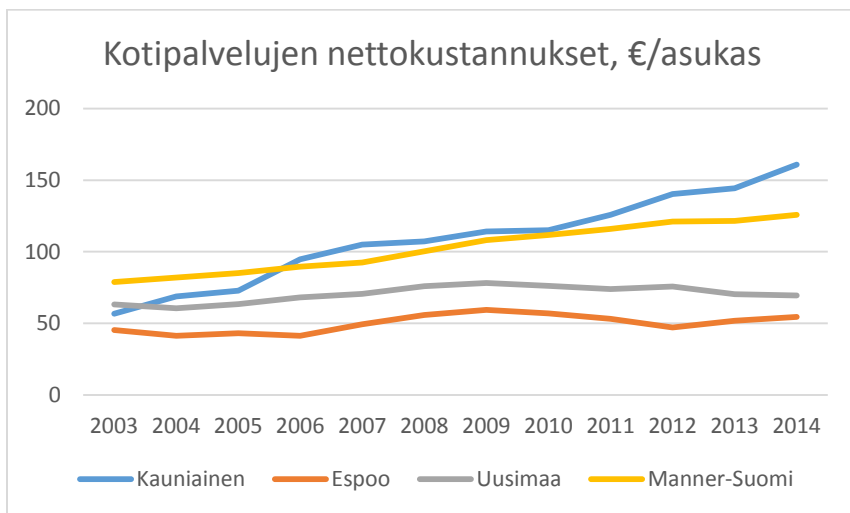
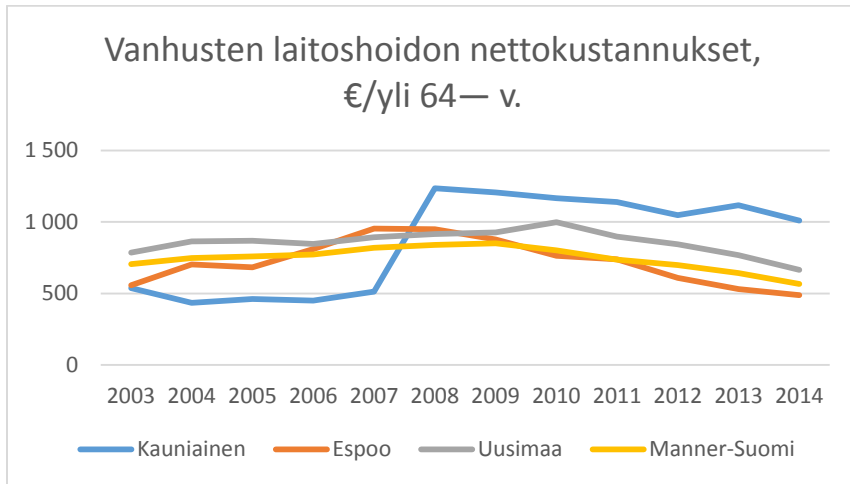
<p>7.8. Sjukfrånvaro, olycksfall i arbetet och förtidspensionering minskar.</p> <p>Åldersprogrammet fortsätter i likhet med olika projekt som syftar till att främja arbetsrotationen.</p> <p>De anställda som vårdar någon närstående person ges stöd i att orka genom ett gemensamt projekt, som omfattar även kommuninvånare.</p> <p>Intern kommunikation som stöd för ledningen: den interna kommunikationen utvärderas bland annat genom en enkät (inför uppdateringen av kommunikationsanvisningarna år 2016).</p>		<p>Statistik</p>	<p>●</p>
<p>7.9. Stadens webbplats ges en ny visuell framtoning och sidornas responsivitet och interaktivitet förbättras, processen för att ge respons görs smidigare.</p> <p>E-tjänsterna utvecklas utgående från kartläggningen av och utvecklingsplanen för e-tjänster.</p>	<p>Webbplatsen</p>	<p>Användar-enkät</p> <p>Enkät</p>	<p>●</p>
<p>7.10. Grankulla stad har förbundit sig att genom olika åtgärder främja öppenheten i förvaltningen; utfästelsen har publicerats på webbplatsen (STS 27.5.2014, § 115):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Öppen förvaltning/genom gemensam diskussion engageras sektorerna att främja öppen förvaltningspraxis/interna anvisningar. Klarspråk i kommunikationen stöds t.ex. genom utbildning. Detta uppmärksammas också vid uppdateringen av kommunikationsanvisningarna (2011) år 2016. - Öppen information/ökad publicering av öppen data inom HRI-projektet. Uppdatering av rapporten "Verksamhetsmodeller för kommunal demokrati i Grankulla" (2006) påbörjas. - Förvaltningen som möjliggörare/de olika sektorerna främjar själva samarbete med lokala föreningar och samfund. <p>Interaktionen med invånarna och serviceanvändarna främjas genom kampanjen Anmäl hinder. Det ska vara lätt att nå tjänsteinnehavarna. Inriktningsmålet som gäller öppen förvaltning är nära sammanbundet med utveckling av e-tjänsterna, som utgör föregående inriktningsmål.</p>			<p>●</p>
<p>7.11. Användningen av lokaler effektiviseras inom bildningssektorns resultatområden och gemensamma hyresprinciper görs upp för hela bildningssektorn.</p> <p>Organisationen inom bildningssektorn utvärderas och utvecklas. (bildningssektorn)</p>	<p>Användning av lokalerna</p> <p>Uthyrnings-principer</p>	<p>Användnings-graden för lokalerna (%)</p> <p>Dokument som godkänts i nämnden</p>	<p>●</p>
<p>8 Stadskoncernens mål</p>			
<p>8.1. Bestämmelserna i den nya kommunallagen, som träder i kraft 1.1.2015, beaktas då koncerndirektivet uppdateras och principerna för ägarstyrning preciseras (allmän förvaltning/drätselkontoret).</p>	<p>Koncerndirektivet</p>	<p>Dokument som godkänts av fullmäktige</p>	<p>●</p>
<p>Bostäderna i fastighetsaktiebolagen bör ha en beläggningsgrad på minst 95 %.</p>	<p>Användningen av bostäderna</p>	<p>Användnings-grad (%)</p>	<p>●</p>

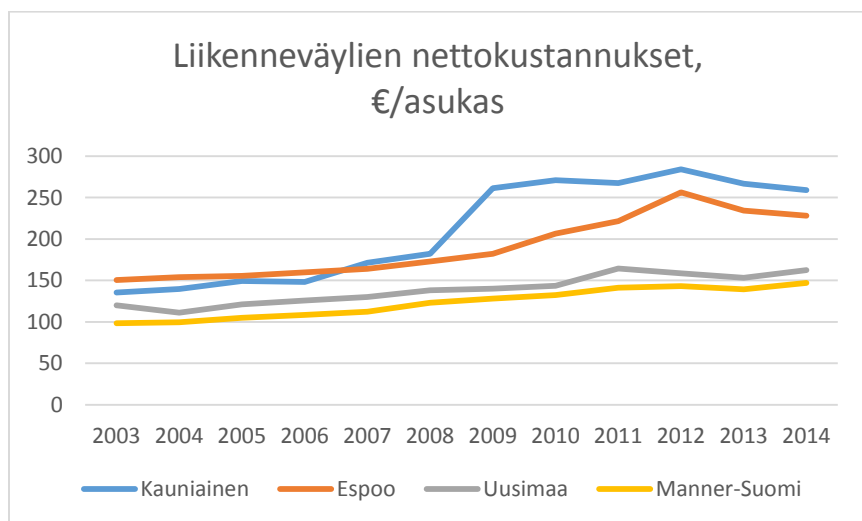
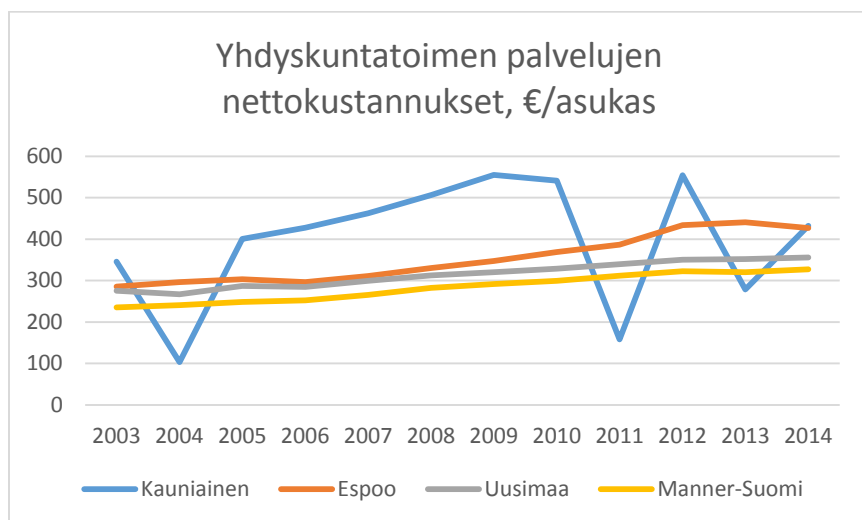
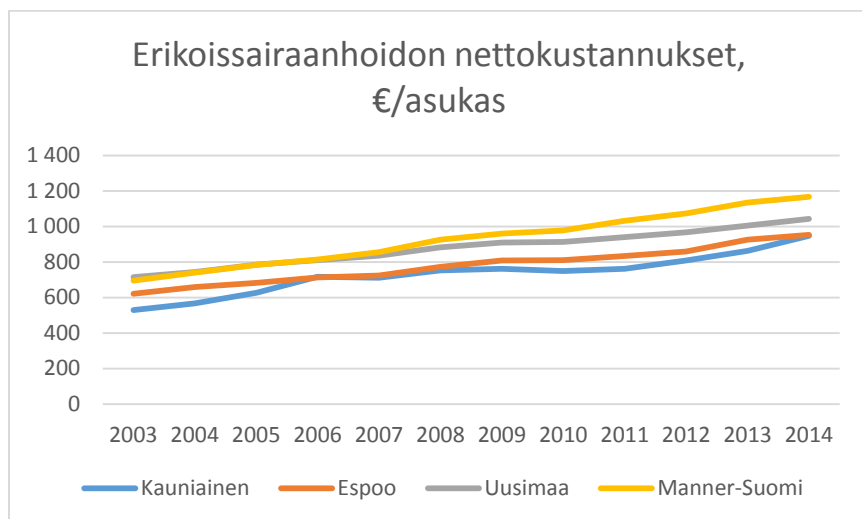
Bilaga 2 De ekonomiska nyckeltalens utveckling

Bilaga 3 Ungdomsgarantins utfall och genomslag i huvudstadsregionens kommuner

Den sjunde gemensamma utvärdering som de externa revisionsväsendena i huvudstadsregionens kommuner utförde år 2015 syftade till att utreda ungdomsgarantins utfall och genomslag i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla. Stads- och koncernrevisorernas arbetsgrupp utförde utvärderingen.

Den gemensamma utvärdering som de externa revisionsväsendena i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla utförde handlade om huruvida ungdomsgarantin har haft önskad effekt i huvudstadsregionens kommuner. Ungdomsgarantins utfall bedömdes med avseende på hur de unga antingen blev sysselsatta eller fick studieplats. Dessutom bedömde man huruvida städerna med de valda modellerna för genomförande av ungdomsgarantin hade uppnått de uppsatta målen och huruvida städernas åtgärder eller projekt för genomförande av ungdomsgarantin hade haft genomslag.

Genomförandet av ungdomsgarantin utreddes genom att beskriva den strategiska ledningen, samordningen och finansiering av ungdomsgarantin i de enskilda städerna samt de verksamhetsmodeller och åtgärder som städerna valt. För varje stads del identifierades starka sidor och svagheter. Dessutom bedömdes städernas erfarenheter av samarbetet med arbetskraftsförvaltningen.

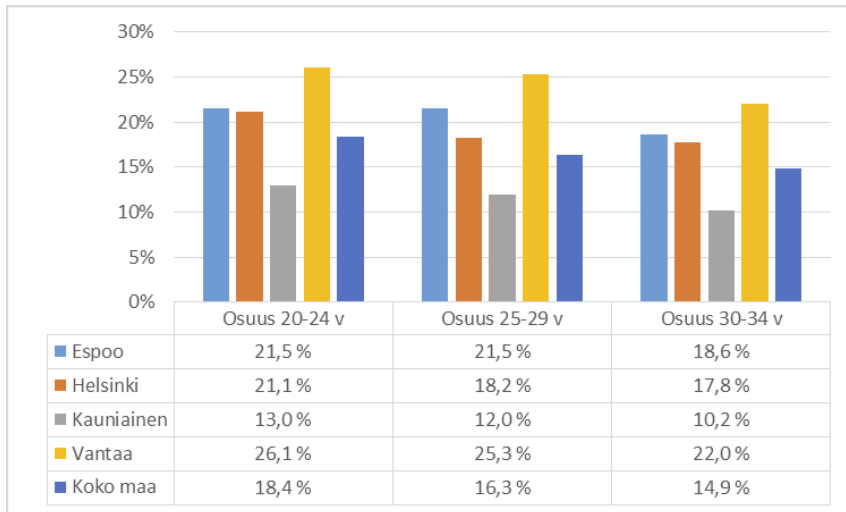
Som resultat av bedömningen kan man konstatera att ungdomsgarantin har genomförts på ett effektivt sätt i huvudstadsregionen. Ur sysselsättningsgarantins synvinkel har städerna med sina ungdomsgarantiprojekt försökt främja sysselsättningen av unga människor, men i det rådande besvärliga sysselsättningsläget är det svårt att påvisa effekter som städernas åtgärder haft. Arbetslöshetsstatistiken, som återspeglar konjunkturerna, ger vid handen att ungdomsgarantin inte uppfylls.

Bland dem som gått ut grundskolan har utbildningsgarantin uppfyllts väl.

Ungdomsgarantin har gott genomslag bland unga som gått ut grundskolan. Tilläggsplatser i yrkesutbildningen har bidragit till att målet har nåtts. När det gäller utbildning, utgör de personer under 30 år som saknar andra stadiet examina en utmaning.

Tabell: Unga som gått ut grundskolan och blivit utan studieplats i den gemensamma ansökan 2014–2015, andel av årskullen

	2014	2015
Esbo	5,8 %	4,5 %
Helsingfors	10,2 %	6,7 %
Grankulla	0 %	0 %
Vanda	5 %	5 %

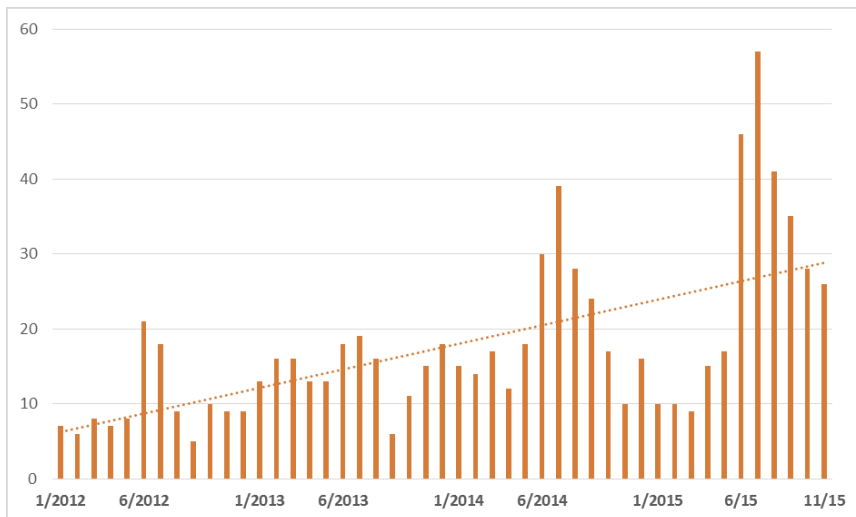

Figur: Unga som saknar examen efter grundskolan, andel av årskullen 2013

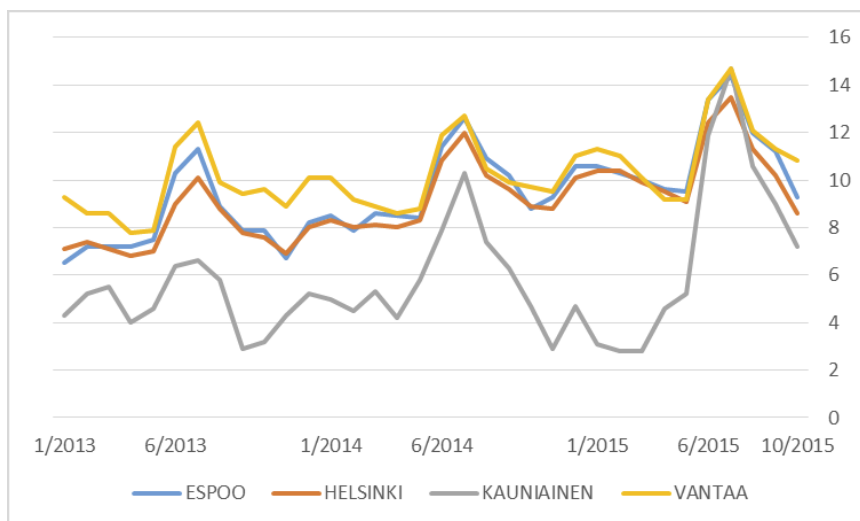
Arbetslöshetsstatistiken ger vid handen att ungdomsgarantin inte uppfylls

En indikator som beskriver ungdomsgarantin, flödet till arbetslöshet som varat längre än tre månader, har försämrats under ungdomsgarantin; m.a.o. överskrider allt fler unga personers arbetslöshetsperiod det löfte som ungdomsgarantin ger.

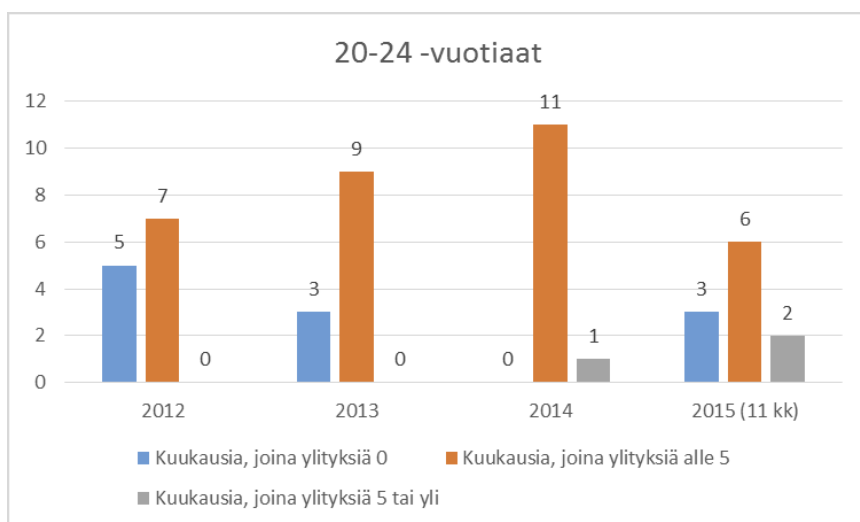
I Grankulla uppfylls ungdomsgarantin inte fullt ut. Under hela den tid ungdomsgarantin varit i kraft har ungdomsarbetslösheten ökat i Grankulla. De senaste arbetslöshetsciffrorna (från slutet av 2015) visar att ökningen av ungdomsarbetslösheten var särskilt stor under den senare delen av år 2015.

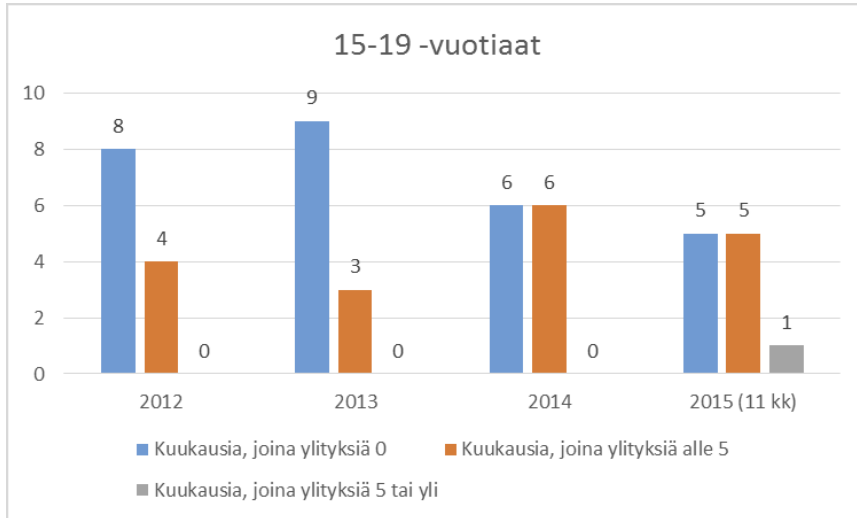
Figur: Antalet unga arbetslösa i åldern 15–24 år i Grankulla 1/2012–11/2015

Figur: Andelen arbetslösa arbetssökande under 25 år av arbetskraften i samma ålder i de fyra städerna i januari 2013–oktober 2015

Figur: Antalet månader fördelat enligt huruvida arbetslöshetsperioden som börjat tre månader tidigare överskrider tremånadersgränsen, 20–24-åringar i Grankulla

Figur: Antalet månader fördelat enligt huruvida arbetslöshetsperioden som börjat tre månader tidigare överskrider tremånadersgränsen, 15–19-åringar i Grankulla

Städernas egna mål uppfyllts i varierande grad

Bedömningen av hur städernas egna mål uppfyllts försvåras av att endast Vanda satte upp tydliga, mätbara mål. I Helsingfors har de åtgärder som tagits upp i strategiprogrammet utfallit väl. I Esbo och Grankulla har målen varit verbala.

Tabell: Antalet unga i början av år 2013

Invånarantal enligt ålderskategori	15–19 år	20–24 år	25–29 år	15–24 år totalt	15–29 år totalt
Esbo	15 996	17 153	17 945	33 149	51 094
Helsingfors	29 150	48 827	57 191	78 337	135 528
Grankulla	737	515	297	1 252	1 549
Vanda	12 355	13 319	14 577	25 674	40 251
Städerna totalt	58 238	79 814	90 010	138 412	228 422

Tabell: Ungdomsgarantin i stadens strategi och budgetmål

Mål i budgeten 2013	Mål i budgeten 2014	Mål i budgeten 2015
Staden stöder de ungas välfärd och välbefinnande i enlighet med målen i ungdomsgarantin. Det här görs i samarbete med förvaltningarna, de unga, näringslivet och medborgarorganisationer.	Ungdomsgarantigruppen utvecklar förfaranden som gör det lättare för ungdomar att hitta rätt service och flytta över från den ena servicen till den andra.	Åtgärderna inom ungdomsgarantin vidareutvecklas i multiprofessionella nätverk. De godkända planerna uppdateras vid behov.

Utrymme för utveckling i mätandet av effekterna

Städerna har hittills gjort rätt lite för att mäta effekterna av ungdomsgarantin. För ungdomsgarantiprojekten har satts upp mätbara mål i Vanda, där man följde hur målsättningarna i Petra-projektet utföll under den första projektperioden. Av fem mål lyckades man uppfylla fyra. Esbo har haft tillgång till uppgifter om hur unga personer har placerat sig inom projektet Vamos Espoo. På motsvarande sätt har man i Vanda följt hur unga har gått vidare från handledningstjänsterna till arbete, utbildning eller andra tjänster. I Helsingfors är uppföljningen av ungdomsgarantins genomslag längst utvecklad, eftersom man följer vilken verkan arbetet för förbättrad sysselsättning har haft dels genast efter åtgärderna, dels i regel ett halvt år efter att projektet slutförts. I Grankulla har ungdomsgarantiprojekten inte namngetts skilt, varför de inte har kunnat följas upp.

Det är inte meningsfullt att jämföra hur verkningsfulla projekten har varit i de olika städerna, eftersom olika projekt kan ha olika målgrupper: unga med olika bakomliggande faktorer och utbildningar kan söka sig eller hänvisas till dem. Det är således svårt att komma med någon annan slutsats om vilket genomslag städernas egna ungdomsgarantiprojekt har haft än att alla projekt har lyckats med att styra unga personer till arbete, utbildning och andra tjänster.